

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ
SEKTÖRÜNDE YAŞANAN SORUNLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN
TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ
AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONUNUN

(10/5, 6, 8, 22, 58)

MERSİN ÇALIŞMA ZİYARETİ
TUTANAKLARI

10 Şubat 2024 Cumartesi

- Mersin Karaduvar Balıkçı Barınağı Yerinde İnceleme
- Akdeniz İhracatçı Birlikleri-İstişare Toplantısı

10 Şubat 2024 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.25

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Mersin Karaduvar Balıkçı Barınağı)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Su ürünleri ve balıkçılık Komisyonu olarak bugün saha çalışmaları kapsamında sizlerle birlikte Mersin’deyiz. Komisyon Başkanı olarak ben İsmail Emrah Karayel, İstanbul Milletvekiliyim Komisyon Sözcümüz, Sinop Milletvekilimiz Barış Karadeniz, Adana Milletvekilimiz Sayın Abdullah Doğru -harf sırasına göre devam ediyorum bundan sonra- Aydın Milletvekilimiz Sayın Ömer Özmen, Giresun Milletvekilimiz Sayın Ertuğrul Gazi Konal, İzmir Milletvekilimiz Sayın Sevda Erdan Kılıç, Kayseri Milletvekilimiz Sayın Sayın Bayar Özsoy, Trabzon Milletvekilimiz Sayın Vehbi Koç ve Van Milletvekilimiz Sayın Kayhan Türkmenoğlu; 9 milletvekili olarak sizlerle birlikte bugün buradayız.

Su Ürünleri Araştırma Komisyonu malumunuz geçen dönem de kurulmuştu, Meclisteki dinlemelerin büyük bir kısmını yaptı fakat seçimden dolayı raporunu yayınlamamıştı; dolayısıyla kadük kaldığı için Komisyonumuz 28’inci Dönemde partilerin ittifakıyla tekrar kuruldu. Bu kapsamda, çalışmalarımızda eksik kalan dinlemeleri, sektör temsilcilerini, başkanları Mecliste tekrar dinledik ve hızlı bir şekilde saha çalışmalarımıza başladık. Bu çalışmalar kapsamında, önce Ege Bölgesi çalışmalarımızı gerçekleştirdik, daha sonra Karadeniz Bölgesi çalışmalarımızı gerçekleştirdik. Ege Bölgesi’nde İzmir ve Muğla; Karadeniz Bölgesi’nde Kastamonu, Sinop, Samsun, Giresun, Ordu, Trabzon illerini; daha sonra iç sularımızla ilgili çalışmayı yapmak amacıyla Van ilimizdeydik, malumunuz Van Gölü’nde endemik bir tür olan inci kefali var; daha sonra Marmara Bölgesi’nde iki farklı çalışma ziyaretiyle Marmara Denizi’nin güney illerini, güney sahilindeki illerini ve kuzey sahilindeki illerini ziyaret ettik; bu kapsamda Çanakkale, Balıkesir, Yalova, Bursa ve Kocaeli illerini ziyaret ettik ve gene kuzeyde de İstanbul ilindeki sektör paydaşlarıyla bir araya geldik. Bu çalışmalar kapsamında, dün Kayseri’deydik, bugün de Mersin’deyiz, inşallah yarın da Adana’da çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Gittiğimiz her yerde bütün milletvekillerimizle beraber sadece avcılarla, sadece yetiştiricilerle değil sektörün bütün paydaşlarıyla özellikle onların kendi mekânlarına ziyaretler gerçekleştirerek bir araya geliyoruz ve sektör paydaşlarını dinliyoruz. Bu kapsamda, genel olarak ifade etmemiz gerekirse, her türden, her boyuttan yetiştiricileri yani küçük aile işletmelerini veya büyük işletmeleri, avcıları, büyük tekne sahiplerini ve 12 metrenin altındaki tekne sahiplerini, amatör balıkçıları, işleme tesislerini, soğuk hava depolarını, balık unu, balık yağı fabrikalarını, yem fabrikalarını ve aklımıza gelen bütün paydaşları özellikle ziyaret ediyoruz. Bu çalışma ziyaretlerimiz kapsamında onların sıkıntılarını, sorunlarını dinliyoruz çünkü bizim Komisyonumuz Balıkçılık ve Su Ürünlerinin Sorunlarını Araştırma Komisyonu, sadece sorunların araştırılması değil aynı zamanda çözüm önerilerinin de ortaya konulması Komisyonumuzun görevi kapsamında. Burada da ilk önce sorunları yaşayanlardan çözüm önerilerini dinlemek istiyoruz, duymak istiyoruz. Aramızda bulunan başkanlarımızla defalarca bir araya geldik,

Mecliste de onları ve temsilcilerini dinledik, gene buralarda da bir araya geliyoruz. Dolayısıyla sizlerden bu sefer, her zaman olduğu gibi istediğimiz; özellikle sorunları ve sorunları yaşayanlar olarak çözüm önerilerinizi bizlerle paylaşmanızı.

Tabii, malumunuz, bugün bir istişare toplantımız da olacak. Burada limanı, balıkçı barınağını ziyaret etmiş olduk, limanımıza gelmiş olduk. Burada bize söyleyecekleriniz olacak, istişare toplantısına gelemeyecek balıkçı kardeşlerimiz, sektör paydaşlarımız olacak ama bunlar sizin sorularınızın, sorunlarınızın kayda geçmeyeceği anlamında gelmiyor, geldiğinizde hepinizi o istişarede de dinleyeceğiz. Şimdi dolayısıyla bu kapsamda bir an önce başlayabiliriz, başkanlarımızla başlayalım, Başkanlarımız sorunlarını bize burada ifade etsinler. Burada da sorunlarınızı ifade edecekler ama hepsi gene bizimle istişare toplantısında da olacağı için, orayı da geciktirmemek için zamanla ilgili süreci dikkate alarak bizimle sorunlarınızı paylaşın.

Meclis olarak tam tutanak tutuyoruz yani söyledikleriniz kelime kelime Meclis tutanaklarına geçiyor. Sizden sonra çocuklarınız, torunlarınız isimlerinizi girdiklerinde Meclis tutanaklarında sizin isminiz de kayda geçmiş olacak. O yüzden, lütfen kendinizi tanıtn, temsil ettiğiniz kurumu da tanıtn ki kayıtlara sağlıklı bir şekilde geçmiş olsun.

Burada söylediklerinizi -gene bunu istişare toplantımızda da söyleyeceğiz- bize elektronik posta yoluyla gönderebilirsiniz. Uzmanımız Osman Bey burada, sizlerle mail adreslerimizi paylaşsın; burada söylediklerinizi veya başka sunumlarınız, belgeleriniz varsa onları da gönderirsiniz. O mail adresine gelen belgeler Meclise resmî olarak verilmiş “elden verilmiş kâğıt belgeler” hükmünde; dolayısıyla bunların hepsini değerlendiriyoruz, dinliyoruz.

Bugün burada uzmanlarımızla birlikte akademisyenlerimiz de var; sizin söylediklerinizi biz aktarmıyoruz, onlar ilk ağızdan, sizlerden bire bir dinlemiş oluyorlar. Her yörenin, her bölgenin kendi sıkıntıları var yani genel sıkıntıların yanında yöresel, bölgesel, şehre ait, belki bulunulan ilçeye ait, yapılan avcılık veya yetiştiricilik türüne ait özel sorunlar, sıkıntılar olabilir; bunları da mümkünse çözüm önerilerinizle, tekliflerinizle birlikte lütfen bizimle paylaşın.

Ben böylece kısa bir giriş yapmış olayım, sözü hemen Başkanlarımıza verelim, burada Başkanlarımız nasıl bir sıra izlemek isterse...

İsterseniz sizinle başlayalım.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ - Hepiniz hoş geldiniz. Sayın Bakanımız başta olmak üzere, Değerli Komisyon Başkanımız ve milletvekillerimiz; şeref verdiniz, hoş geldiniz.

Bu, takriben Karaduvar'da ilk olmuş yani Akdeniz Bölgesi'nde ilk olmuş, inşallah devam eder bu konu. Tabii, taleplerimiz olacak.

Önce Mersin Bölge Başkanına verelim sözü, daha sonra sırayla gideriz. İsterseniz SÜR-KOOP'tan başlayalım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Aramızda nasıl konuşmak isterseniz...

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ - Nasıl arzu ederseniz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Bu arada, tabii, güzel bir şey Başkanım, söze başlamadan...

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ - Önce büyük başkandan başlayalım, küçük başkanlarla devam edelim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Başkanım, başlamadan önce -tabii, kayıtlara geçmesi açısından- bugün Tarım Bakanımız İbrahim Yumaklı Bey bizimle beraberdi. Karaduvar Limanı'nda bizimle birlikte olması ona da bire bir söylenecek şeyler açısından son derece önemli oldu. Bakan Bey sağ olsun; bizim de burada olduğumuzu söylediğimizde, irtibata geçtiğimizde o da programına böyle bir şeyi ekledi, normalde onun programında böyle bir şey yoktu. Özellikle de sizlerle görüşmeye sahaya gelmek istedi, dolayısıyla kendisine de bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Şimdi, isterseniz böyle, isterseniz kendi aranızda, nasıl uygun görüyorsanız...

Buyurun Başkanım, tecrübelisiniz zaten; isim, soy ismi, kurumdan başlayalım.

SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ MERKEZ BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI RAMAZAN ÖZKAYA - Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği Yönetim Kurulu Başkanım.

Öncelikle, başta siz olmak üzere, tüm Komisyonumuza teşekkür ediyoruz. Eskiden biz Ankara'ya gelir, derdimizi anlatmaya çalışırdık; şimdi Komisyon ayağımıza geldi, Bakan geldi, hava güzel yani ortam, her şey çok çok güzel. Onun için tabii ki yereldekileri dinlemek daha doğru olacaktır ama ben özellikle şu anda burada olmayan arkadaşlarımız adına birkaç şey söylemek istiyorum: Sanırım Hatay'a gidemiyorsunuz, Hatay'da bir sorun var. Sayın Komisyon üyesi vekillerimiz; orada demirleme alanı çok geniş, haklı olarak ticareti durdurmamız da mümkün değil. Gemiler gelip gidecek ancak gemilerin gidiş geliş saatlerini hepimiz biliyoruz, balıkçılar da biliyor, oradaki arkadaşlarımız da biliyor, gemiler yokken ufak balıkçımız özellikle o alanlarda balıkçılık yapabilmeli. Allah kimsenin başına vermesin, büyük bir felaket geçirdiler, bu konuda da yardım etmek lazım, o arkadaşların balıkçılık yapmasına destek sağlamak lazım.

İkincisi de Akdeniz biliyorsunuz balıkçılığın en az yapıldığı -orana vurduğunuzda yüzde 5 gibi çok çorak bir yer. Balon balığı, aslan balığı gibi istilacı türler geldi; Bakanlığımızın bu yönde bir desteği oldu -Allah razı olsun- fakat bu destek onları azaltmaya yetmiyor. Onun için, bir program dâhilinde bunların stoklarını azaltmaya yönelik çalışmalar yapmamız lazım diye düşünüyoruz.

Üçüncüsü de Akdeniz balıkçılarına verilen desteğin biraz daha artırılmasını istiyoruz, bu desteklerin biraz daha yükseltilmesini istiyoruz; hem yaşanan felaketler hem de buradaki yabancı, istilacı türlerin stoklara verdiği zarardan dolayı balıkçılık gerilemeye doğru gidiyor. Tabii, aslında, hepsini ben değil de yereldeki arkadaşlar söylerse daha iyi olur.

Geldiğiniz için tekrar ayağımıza sağlık.

Balıkçıların, Türkiye'nin sizden bir beklentisi var çünkü ilk defa -70 yaşındayım- bu zamana kadar bir araştırma komisyonu balıkçının ayağına giderek sorunlarını bire bir dinliyor. Burada emeği geçen, başta size, Sözcünüze, Başkan Vekilimize ve diğer tüm milletvekillerimize balıkçılar adına saygılarımı sunuyorum.

Biz diyoruz ki bunlar da olmazsa olmaz. Biz sizden çıkan raporlara, Bakanlığın çıkaracağı tebliğlere balıkçılar olarak söz veriyoruz uyacağız ki stokların devamını sağlayalım. Bu sektörün -hepimizin bildiği gibi- şu andaki rakamlarla, kur rakamlarıyla 55 milyar dolar bir getirisi var. Bu sektör genç bir sektör ve de devamlılık arz eden, küçük yatırımları olan bir sektör. Her konuda desteklenmeli, balıkçılar da stoklara zarar veren avcılıktan vazgeçmeli. Balıkçılar olarak halka hijyenik şartlarda, çok iyi bir gıda olan balığı günlük olarak sunmak istiyoruz. Onun için, stoklarda balığın olması için elimizden geleni hem sizin raporlarımızla hem de bizim yapacaklarımızla sağlayacağımızı inanıyorum.

Tekrar tekrar teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başkanım, size söz vermeden bir teşekkürü de burada Karaduvar Kooperatif Başkanımıza etmek istiyorum. Bize burada ev sahipliği yapıyor, bu güzel ortamı bize hazırladı; kendisine de teşekkür ediyoruz, şeref bulduk. (Alkışlar)

BALIKÇI REİSİ ALİ AKBOĞA – Sayın Vekilim, sizin söylemiş olduğunuz vaatler çok güzel, çok hoş ama bu balıkçıların en büyük sorunu, derdi akaryakıt. Eskiden ÖTV vardı, rahatlıkla...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - İsminizi söylerseniz, kayıtlara geçsin.

Buyurun.

BALIKÇI REİSİ ALİ AKBOĞA – Biz balıkçılığa çıkamıyoruz mazot yüzünden. Balıkçıların en büyük sorunu mazot sorunu, mazot alamıyorlar. Zaten malzeme pahalı, aldığı gidiyor zaten, alamıyorlar, şahsen tuttuğum balığı ben yiyemiyorum düşünün yani. En büyük sorun mazottur eğer mazot çözülsün bu insanlar rahatlıkla avlanabilir. Zaten balık yok, denizde bir şey yok, bir şey olmadığı için herkes, bütün tekneler yatıyor; nasıl geçinecek bu insanlar, nasıl borç ödeyecek, nasıl teknesinin borcunu ödeyecek? Eğer ona bir çözüm getirmezseniz bu balıkçılık ölmüş zaten. En büyük dert mazot. Adam, eskiden burada 50 kilometre gidiyordu, şimdi 10 kilometre gidemiyor çünkü mazot alamıyor, mazotu tenekle alıyor, bidonla alıyor. Nasıl olacak? Buna bir çözüm getirmezseniz bu balıkçılık bitecek. İstedikleri kadar konuşsunlar, burada hep büyük adamlar var, kimi çiftlik besiciliği yapıyor, kimi ticaret yapıyor ama bu mazotu hiç konuşamıyorlar, en büyük dert mazottur.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ - Tamam Ali Ağabey, o anlaşıldı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Ali Bey, Başkanım; ben size küçük bir bilgilendirme yapayım. Biraz önce sizlere illeri özellikle saydım, bölgeleri özellikle saydım çünkü biz dinleyerek geldiğimiz için sizin söylediğiniz hususları, mesela mazot konusunu gittiğimiz yerlerde bize defaatle dile getirdiler, dolayısıyla birçok şeyi ilk defa duyuyor değiliz. Sizlerden de dinlemek, duymak isteriz, sonuna kadar da sizleri dinlemeye razıyız ama şöyle düşünmenizi istemeyiz yani geldik, söyledik değil. Mesela, mazot, gittiğimiz birçok yerde bu konu ifade edildi, size de gene ifade ettiğiniz için teşekkür ediyoruz.

Şöyle, size söz vermeden önce Başkanım ile başlayacağız. Başkanlar sizin temsilcileriniz olduğu için onlar konuşsunlar, sonra da siz buyurun.

Buyurun Başkanım.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN - Hoş geldiniz.

Bakanımız da geldi, o da sürpriz oldu.

En başta bölgesel balıkçılığa geçilmesi gerekiyor çünkü Karadeniz tarafları Akdeniz'le bir değil; buralarda bizim balıkçılar 4-5 binle çıkıyor 24 metreye varabilmesi için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Başkanım, bir isim ile kurum söyler misiniz? Kayda geçiyor ya, tam tutanağa girsin.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Mersin Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği Başkanımı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Buyurun.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Bölgesel balıkçılığa geçilmesi lazım.

Arkadaşın dediği doğru, mazot... Sağ olsun devletimiz ÖTV almıyor, KDV de alınmazsa daha iyi olur, bununla ilgili bayağı indirim oluyor, KDV de alınmazsa iyi olur.

Bizim denizlerimiz biraz farklı yani mesafe ve derinlik göz önünde bulundurularak gırgır avcılığına müsaade edilsin. Bizim balıkçımız 4-5 bine kadar çıkıyor ancak 24 metreye ulaşıyor. Karaduvar'la Tuzla arasının 15 metreye kadar indirilmesini istiyoruz gırgır avcılığına. Türkiye geneli değişik yani denizlerimiz aynı değil, coğrafi yapı göz önünde bulundursun.

Balıkçı barınağımız için 2018'de Bakanımız Lütfi Elvan'a dilekçemizi verdik, şu anda ihale aşamasında. Tadilat ve yapım işleri, işte mendirek uzaması, mendirek yükselmesi, tarama yapılması için bunu hızlandırırsanız iyi olur.

Taşucu balıkçı barınağımızda sıkıntı var, balıkçılarımız barınamıyor, ağını bile çıkaramıyor, belediye oraya el koymuş. Oraya bir rıhtımın balıkçı barınağına verilmesi, kooperatife verilmesiyle ilgili...

“Dana Adası” diye Taşucu'nda bir adamız var. Türkiye'nin her yerinde ana kara göz önünde bulundurularak mil hesaplanır. Dana Adası'nda mesafe göz önünde bulunduruluyor, balıkçımız mağdur oluyor, orada da ana kara göz önünde bulundurulması istiyoruz. Yani karanın değil de Dana Adası'ndan şey yapıyor, bu sefer balıkçımız daha aşağıya çıkıyor, mağduriyet yaşıyor.

Balıkların da yumurtalama döneminde en azından bir ay, iki ay yasaklanması... Yani dil balığı gibi tür balıkların üremesi için, biraz çoğalması için o aylarda yasaklanması, bir iki ay yasaklanması...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL - Buna örnek verir misiniz, çok önemli bir şey.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Örneğin, dil balığı, sardalya balığı gibi yerli balığımız... Burada ufak balıkçımız daha önce ayda 100 bin, 200 bin kasa alırken, daha sonraları bin, 2 bin kasaya kadar düştü; fark o kadar. Niye? Nisan, mayıs, haziran aylarında yumurtalı bu balık, yumurta bırakıyor. Balık üremezse nasıl çoğalacak? Balıkçılık nasıl olacak? Balık olmazsa balıkçı da olmaz. Bunların göz önünde bulundurulup belli aylarda yasaklanması gerekiyor. Söyleyeceklerim bu şekilde.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çok teşekkür ediyoruz.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Adana Birlik Başkanımız da burada.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – Birlik Başkanımız konuşsun, ondan sonra...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Adana mı?

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Evet, Adana.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz Karataş'a geleceğiz.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU - Olsun ama biz bölge olarak, Akdeniz Bölgesi olarak birlik, beraberlik içerisinde olalım diye, yalnız bırakmamak için Mersin Bölge Birlik Başkanımızın yanında olmak istedik.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Teşekkür ederim.

Öncelikle sayın milletvekillerim hepiniz hoş geldiniz.

Daha önce zaten Mecliste tanıştık.

Biliyorsunuz, kooperatifler zaten kâr amacı gütmüyor, limanları ÜFE-TÜFE'ye göre ayarlayıp bu şekilde on yıllığına kiraladığımızda bayağı bir yüksek meblağ teşkil ediyor. Biz burada balıkçılarımıza destek sağlamak amaçlı bir çalışma içerisine girdik ama bu mevcut olan balıkçı barınağı kirası oldukça yüksek olduğundan dolayı bizi mağdur ediyor, kooperatifleri mağdur ediyor; balıkçılarımızın arkasında duramıyoruz.

Ben Adana'da Karataş Kooperatif Başkanlığı da yapıyorum. Çukurova Kalkınma Ajansı destekli soğuk hava mezar alanının üstyapı şeylerini gerçekleştirdik. Bu balıkçı barınağı kirasının ÜFE'ye, TÜFE'ye göre değil de makul biçimde kooperatiflere kiralanmasını, kâr amacı gütmeyen bu kurumlara daha uygun bir şekilde verilmesini talep ediyoruz.

Sayın vekillerim, önemli bir konu daha var. Balıkçı arkadaşlar devasa bir yatırım yapmış, tekne almış ama çalıştırmak üzere eleman bulmakta güçlük çektiğimizden dolayı Suriyeli... Yani bunlar bizim gerçeğimiz, bizim bu topraklarda yaşıyorsa...

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Ben de Başkanın dediğine katılıyorum. Suriyeli eleman bulmakta sıkıntı yaşıyor balıkçılarımız. Suriyelilere Tarım İl Müdürlüğünden bir evrak verilsin, izin verilsin yani bunu bir türlü çözemedik.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU - Bunda mülki amirimiz de yetkilendirilebilir.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN - Bununla ilgili önemli bir sıkıntı var, katılıyorum Başkanım.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU - En önemli konu: Yeni çıkan bir kararnameyle BAGİS cihazımızın arızalı olduğu süre içerisinde balıkçılarımızın denize çıkmaması, avcılık yapmaması konusu; bu, balıkçılarımızı oldukça mağdur etmekte. Yani zaten sosyal patlamanın eşliğine gelmiş olan balıkçılarımızın bu noktada desteklenmesi gerektiğini düşünürken böyle bir yasak gerçekten olabilecek bir şey değil. Bu BAGİS konusunu bir an önce çözmemiz gerekiyor.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN - Ocak 2024'te çıktı bu Kanun. Başkana katılıyorum. On sekiz saat içinde tamir edecek, ne yazık ki Akdeniz sahasında bir tane servisimiz var, o da ulaşamıyor.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Yetişmiyor, evet.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Bölge büyük, yetişemiyor, büyük bir sıkıntı var. Balıkçı çıkamazsa -20-25 tayfası var- ekmeğinden oluyor, balıkçı çalışmıyor. Onunla ilgili acil bir önlem alınması lazım. Zaten bu BAGİS cihazları sıkıntılı yani randımanlı çalışmıyor. Onunla ilgili bir önlem alınması lazım.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU - Efendim, şöyle de önemli bir konu var: 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu çok ağır ve caydırıcı nitelikte bir ceza içeriyor. Şimdi, tekne sahibi illegal balıkçılık yaparken tayfanın burada hiçbir söz hakkı yok ama maalesef, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu tayfayı da kapsıyor. Tayfa o gemiyi bırakıp başka bir gemide çalışmaya başladığında sırtında ağır bir yük taşıyor o cezadan dolayı. Onun için diyorum ki: İlegal balıkçılık yapan tekneciye ceza uygulaması yapılsın ama içerisinde çalıştırdığı tayfayı kapsamasın.

Özür dileyerek bir husus daha söyleyeceğim, balıkçıların zamanını alıyorum. Biliyorsunuz sayın vekillerim, burada Ceyhan ve Seyhan Irmakları bizim için hem biyolojik açıdan önemli bir hayat teşkil ediyor hem de zirai ilaçların denize ulaşmasında birinci derecede önemli. Maalesef, zirai tarım ilaçları tarlaya atılıyor, o da süzülerek akarsulara karışıp bir şekilde denize ulaşıyor ve biyolojik çeşitliliği yok ediyor. Ya o tarım ilaçları depozitolu yapıp geri alınmalı ya da akademik çalışmayla bir uygulama yapılırsa çok iyi olur diye düşünüyorum.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ - Sayın Komisyon Başkanım ve değerli üyeler, hoş geldiniz diyorum.

Her şeyden önce, bu Komisyonun kurulması, sorunların ele alınması ve Araştırma Komisyonunda yapılan bu işlemlerden dolayı sektörümüz açısından, sektörüm adına şükranlarımı sunuyorum çünkü bu Araştırma Komisyonunun yapacağı işler sektörümüz açısından çok önemli olacak.

Her şeyden önce, sürdürülebilir bir balıkçılık ve türlerin eksilmemesi, devamlılığı açısından bu rapor çok önemli. Bu konuda zaten birazdan toplantımız olacak, geldiğiniz için hepimize tekrar şükranlarımı sunuyorum, çok teşekkürler, sağ olun, var olun.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – Antalya Birlik Başkanımız da burada.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

SINIRLI SORUMLU ANTALYA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI YILDIRIM KIRDI – Antalya Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifler Birlik Başkanı.

Tabii, gündeminizde Antalya ziyaretiniz olmadığı için ben özellikle Komisyonu ziyaret etmek istedim, arkadaşlarımızı, değerli başkanlarımızı, bölge başkanlarımızı.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – Başkanım, hoş geldin.

SINIRLI SORUMLU ANTALYA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI YILDIRIM KIRDI – Çok çok teşekkür ediyoruz tüm balık camiası adına.

Ben tüm notlarda olduğu için, çalıştayımızda da notlarımızı ilettiğimiz için kimsenin vaktini almadan sadece iki konuya değineceğim. Birincisi: Antalya bölgesinin 646 kilometrelik bir kıyı şeridi var, 5 tane mevcut balıkçı barınağımız var, özellikle Side (Selimiye) Feneri ve Antalya Balıkçı Barınağı'na kadar herhangi bir balıkçı korunağımız ya da barınağımız yok. Gazipaşa dâhil olmak üzere, Aksu, Manavgat bölgelerine ve hatta olabilirse Gazipaşa'dan sonra yani Alanya-Gazipaşa arasına küçük bir koronak talebimiz var. Hakikaten, balıkçılarımız kıyıda köşede iptidai şekilde konuşlanmak zorunda kalıyor. Birinci talebimiz bu, dediğim gibi diğerleri, yüzlercesi, binlercesi de mevcut zaten.

Ben farklı bir konuya gireceğim çok kısa: Şimdi, Deniz Ticaret Odasından bir örnek vermek istiyorum. Deniz Ticaret Odasına (İMEAK) baktığımız zaman, şubeler nezdinde Merkez Deniz Ticaret Odası denizdeki ticari faaliyetlerin neredeyse tamamından, transportlardan ve birçok yerden edinim sağlıyor, Piri Reisi işletiyorlar çünkü kaynak var, her yere akıyor. Benim söylemek istediğim şu: İhracatçılardan, ihracatçı birliklerinden, sektörden oluşabilecek bir kaynağın öncelikle merkez birliğimiz nezdinde birliklerimize, birliklerimiz nezdinde de kooperatiflerimize yansıtılması; talebim bu kadar.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi sırasına göre...

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Son olarak artık ben de...

Ayhan Bey, lütfen buyurun.

BALIKÇI REİSİ AYHAN MAMUR – Akaryakıttan önemli ve her şeyden önemlisi balık halinde bir müzayede yapılsın, burada da imkânımız var. Karataş Başkanımız demin izah etti, ne dedi? “Buzhanemiz var, balığı değerlendiriyoruz.” Bizim emeğimiz boşa gidiyor. Kasa olarak diyorum, sandık olarak 12 kilo 150 lira olur mu? Ha, şöyle bir durum var: Borçsuz olan 350 liraya o sandığı satıyor ama borçlu olan 150 liraya satıyor. Neden balık hali yok? Bu kooperatiflere destek sağlansa...

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Balıkçımız doğru diyor.

BALIKÇI REİSİ AYHAN MAMUR – Bir iki tane buzhane yapılsa...

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Alanımız da var, balıkçı hali için, işte ağ çıkarma alanı, ağ kurutma alanı, balıkçı lokali; bunlar gerekli, balıkçımız doğru söylüyor, iyi tespit etti. Onu da zaten söyleyecektik İhracatçılar Birliği toplantımızda.

BALIKÇI REİSİ AYHAN MAMUR – En önemlisi bu, emeğimiz boşa gidiyor.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Balık hali ihtiyacımız var, Mersin’de öyle bir şeyimiz yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biraz önce dedik ya “Yerel sıkıntılar var.” diye, mesela, bu, yerel bir sıkıntıların önemlilerinden bir tanesi; bunu özellikle ifade edelim.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Değerli Komisyon Başkanım, sayın milletvekillerim; şeref verdiniz.

İki konuya değineceğim, ondan sonra yemeğe geçeceğiz, Allah izin verirse, inşallah.

Öncelikle, bu dört kalemi baz alalım, bu ihale aşamasında, ihaleye çıkılması konusunda sizden yardım talep ediyoruz. Mendireğin uzak olması, yükseltilmesi, derinleştirilmesi bizim için çok önemli, en önemli şey derinleştirmek; bu bir.

İkincisi, Ulaştırma Bakanlığına yani buradaki Adnan Bey Müdürümüze ulaşıyoruz, bu çok önemli. Fenerlerle ilgili sıkıntılarımız oluyor, ben bire bir Müdürüm Adnan Bey’le -ben de Adnan’ım da kendisi de Adnan Bey- görüşüyorum.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Başkanım, sadece bir şey söyleyeceğim.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Lütfen.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Daha önce de Mecliste toplantıydık beraber, Sayın Barış Başkanım da oradaydı. İran’dan ithal edilen bir karides türü var, özellikle balıkçımıza büyük bir mağduriyet yaşıyor. O yem olarak mı giriyor? Engellenemiyorsa onunla ilgili kota getirilsin çünkü balıkçımız mağdur oluyor. Zaten yakıtlar çok pahalı, bu göz önünde bulundurulsun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun Başkanım.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Son olarak, Fenerlerle ilgili Mersin bölgesindekiler dedi ki: “İstanbul’la görüş.”
-ismi de var, unuttum, yazmışım- görüştüm, “Döneceğim.” dedi, dönmedi. Bu fenerler bazen sönüyor,
bununla ilgili de bir sıkıntımız var.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Buyur baba, fener bizim işimiz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Vehbi Bey, Trabzon Milletvekilimiz. (Alkışlar)

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Fenerlerle ilgili sıkıntımız var, onu çözerseniz.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Fener bizim işimiz. Çakmıyorlar mı?

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Çakmıyorlar şu anda.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – İki uzun bir kısa. Ya, burada Kıyı Emniyeti yok mu?

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Aradım efendim, aradım; Müdür Adnan Bey’i aradım, dedi ki: “Bizim işimiz
değil, İstanbul’u ara.” İstanbul’u aradım “Döneriz.” dediler, öyle kaldı.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Sen not ver bize, bunu bugün akşama kadar yaptırırız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Hemen, hemen.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Olur, başım gözüm üstüne.

Tekrar ediyorum: Şeref verdiniz, onur duyduk Karaduvar Barınağı balıkçıları olarak.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli Başkanım, kapatmadan önce Sözcümüz Barış
Bey’in söyleyecekleri var.

Milletvekillerimizden söz almak isteyen var mı? Yok.

Barış Bey, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, ben de bugün buradaki misafirperverliğiniz için teşekkür
etmek istedim.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Biz teşekkür ediyoruz, Allah razı olsun sizden.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Biz teşekkür ederiz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bugün, Sayın Bakanımız da denk geldi, iyi oldu Karaduvar
Balıkçı Barınağı için. Ben Sayın Bakanımızın su ürünleri konusunda hassas olduğunu biliyorum,
bizzat kendisiyle de konuyu görüştüğümüz için. İnşallah, önümüzdeki süreçte bu Komisyonun tavsiye
niteliğinde aldığı kararla birlikte Türkiye’de sektör adına iyi, güzel ve geleceğe dair sürdürülebilir
balıkçılık anlayışında bazı şeylerin değişeceğine inancımız tam; bu yıllara sarı, hepimiz sayesinde.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Sizlerin sayesinde.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Değerli Komisyon üyelerimizle beraber parti, siyaset
gözetmeksizin ortak akılla...

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI
ADNAN DENGİZ – Zaten o çok önemli.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Biz partililiği bıraktık, Türkiye’de su ürünleri sektörünün düzeltilmesi için ortak akılı kullanıyoruz ve bunu başaracağımıza canıgönülden inanıyoruz.

Burada bulunan her birey çok değerli çünkü ileride doğmamış çocuklarına, doğmamış torunlarına temiz bir deniz, sürdürülebilir bir balıkçılık bırakmak adına ortak akılı kullanıyorlar. Burada kesinlikle art niyet yok. Ben biliyorum ki burada bulunan herkes biraz kendinden fedakârlık yapacak, belki bir yıl, belki iki yıl bazı şeylerin toplanması, düzelmesi için bazı şeylerde önlem alacağız. Eminim ki buna herkes destek verecek, birbirimize destek vermezsek, eğer kavga edersek büyük balıkçı, küçük balıkçı, orta balıkçısı ya da işlemecisi, üreticisi; biz bu işi çözemeyiz. Ama yarın çözülmesi anlamında bütün paydaşlar bir araya gelip bu ortak akılı değerlendirirse emin olun ki çok kısa sürede sürdürülebilir balıkçılıkta Türkiye dünyanın gözde ülkesi olur.

3 tarafımız denizlerle çevrili, iç sularımız, Kayseri’sinden Van’ına, gittiğimiz her yerde, baraj gölleri olsun, akarsular olsun o kadar kıymetli ki. Türkiye’de balık tutma, balık yetiştirmeyle birlikte bir de vatandaşımızda şöyle bir eksiklik gördük: Türkiye’de balık tüketimi çok az, bunun için de ortak bir çalışma yapmamız lazım. Dünyanın en zeki milletleri, en fazla balık yiyen milletleri ama biz Türkiye olarak 6,5 kilo yememize rağmen dünyanın en zeki milleti olmuşuz, bir de balığı yedirebilirsek düşünün, artık.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bir de yesek nasıl oluruz.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Sayın Vekilim, az balık yiyoruz ama en çok balık ithal eden ülkeyiz yani nasıl oluyor bu iş? Ben onu anlamadım.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, bu ithalat da zaten Komisyonumuz tarafından değerlendirilecek.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Yazıktır balıkçımıza Vekilim.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, bu ayrı bir konu, mesela Endonezya’dan sıfır gümrük vergisiyle ülkeye balık alıyoruz.

SINIRLI SORUMLU MERSİN SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ
BAŞKANI OKTAY TÜRETKEN – Yakıtle ilgili de ÖTV’yi kaldırırmanız vallahi Vekilim çok iyi olur.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – “Ortak akıl” dediğim bu işte. Ortak akılı kullanacağız.

Onun için ben tekrar çok teşekkür ediyorum, buradaki bulunan üreticimize, işlemecisine, bütün balıkçılarımıza.

Bir dahaki geldiğimizde emin olun, çok daha fazla mutlu ve süreci daha güzel işlemiş bir vaziyete geleceğiz.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum, iyi ki varsınız. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati:13.00

10 Şubat 2024 Cumartesi

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.45

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

(Akdeniz İhracatçı Birlikleri/Mersin)

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Sayın Su ve Balıkçılık Komisyonu Başkanımız ve değerli üyelerimiz, değerli hazırun, değerli basın mensupları; hoş geldiniz diyorum.

Sizi Akdeniz İhracatçılar Birliği olarak yerimizde misafir etmekten memnuniyet duyduğumdan bahsetmek istiyorum. Her şeyden önce Sayın Başkanım, buradaki bu Komisyonun kurulmasının su ürünleri ve balıkçılık sektörü konusunda büyük katkıları olduğunu ifade etmek istiyorum ki zaten bu sorunların gelişimi konusunda yaptığımız çalışmalar, bu raporla önümüze büyük bir ışık açacak. Bu konuda devletimize ve sizlere müteşekkirimiz.

Şimdi, ben isterseniz devam edebilirim veya arkadaşlar da gelsin ondan sonra sözü diğer arkadaşlara vereyim, yine sorunları konusunda başlayalım.

Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Tekrar hoş geldiniz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Evet, ev sahipliğiniz için size teşekkür ederek başlıyoruz.

Komisyonumuzun üyesi değerli milletvekillerimiz, Değerli Başkanlarımız, kıymetli bürokratlarımız, kıymetli akademisyenlerimiz; hepinize teşekkür ediyoruz. Bizi bugün Mersin’de ağırlayan ev sahibimizin şahsında burada bulunan herkese katılımlarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Saha çalışmaları kapsamında çalışmalarımız bugün Mersin’de devam ediyor. Daha önce Ege Bölgesi, Karadeniz Bölgesi, Marmara Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi’ni tamamladık. Bugün Akdeniz Bölgesi çalışmaları kapsamında Mersin’deyiz, yarın da inşallah Adana’da olacağız. Özellikle, bütün bölgelerde paydaşların hepsiyle bir araya gelmeye çalışıyoruz. O bölgeye ait özellik arz eden durumlar, tesisler varsa onları hassaten saha çalışmaları kapsamımıza alıyoruz ve her gittiğimiz ilde burada olduğu gibi o ildeki ilin paydaşları, çevre illerdeki kooperatif başkanları, üst birlik başkanları ve diğer paydaşlar olmak üzere davet ederek bütün paydaşlarla birlikte istişare toplantısı gerçekleştiriyoruz.

Tabii, bu Komisyonumuz bütün partileri oy birliğiyle kurulmuş bir Komisyon, dolayısıyla burada ortak akılla bir şeyler üretmek gayesiyle çalışıyor bütün milletvekillerimiz, bütün Komisyon üyelerimiz ve sizler de katkılarınızla buna yardımcı oluyorsunuz, verdiğiniz fikirlerle buna katkı sağlıyorsunuz, bu son derece kıymetli.

Biz tam ismi “Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu” olarak bugün sizlerle birlikteyiz.

Ben önce burada sizlerle birlikte olan milletvekillerimizi sizlere tanıtmak istiyorum: Ben Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel, İstanbul Milletvekiliyim; Komisyon Sözcümüz Barış Karadeniz, Sinop Milletvekilimiz; Sayın Abdullah Doğru, Adana Milletvekilimiz; Sayın Ömer Özmen, Aydın Milletvekilimiz; Sayın Ertuğrul Gazi Konal, Giresun Milletvekilimiz; Sayın Necmettin Çalışkan, Hatay Milletvekilimiz; Sayın Sevdâ Erdan Kılıç, İzmir Milletvekilimiz; Sayın Bayar Özsoy, Kayseri Milletvekilimiz; Sayın Vehbi Koç, Trabzon Milletvekilimiz; Sayın Kayhan Türkmenoğlu, Van Milletvekilimiz. 10 milletvekili olarak bugün sizlerle birlikteyiz. Gördüğümüz gibi Türkiye'nin her ilinden neredeyse bütün bölgeleri temsil edecek şekilde üyelerimiz var. Toplam 22 üyeden oluşan bir Komisyon. Tabii, Komisyonumuzun bu bölge yaygınlığı, sorunların, süreçlerin daha net anlaşılması, daha net ifade edilmesi açısından da Komisyon raporunda makes bulması açısından da son derece önemli.

Gittiğimiz yerlerde -biraz önce söylediğim gibi- detaylı bir çalışma sergiliyoruz. Tabii, Komisyonun tam adını sizlere burada bir kez daha okumamın bir sebebi de Komisyonumuzun balıkçılık ve su ürünleri sektörünün sorunlarının araştırılması konusuna yoğunlaşmış olması ve özellikle bu bağlamda sizlerden sorunları dinlemek istiyor olmamız ve bununla birlikte alınması gereken tedbirlerin yani çözüm önerilerini de gene Komisyon raporumuzda yansıtacağız. O da özellikle iki görev alanımızdan bir tanesi. Birincisi, sorunların tespiti; ikincisi, çözüm önerilerinin üretilmesi. Bu kapsamda, sorunları yaşayan kişiler olarak sizlerin bize önereceği çözüm önerileri son derece kıymetli.

Burada Meclisteki heyetimizle birlikte gelen ekibimiz arasında akademisyenler mevcut, onlar da burada sizlerden ilk ağızdan sorunları dinleyecekler. Dolayısıyla, ilk ağızdan bizzat dinlemiş olmaları da konunun anlaşılması, ilmî açıdan bu konuyla ilgili yapılacak çalışmaların veya verilecek önerilerin tam karşılığını bulması açısından son derece kıymetli.

Biz su ürünleri sektörünün Komisyon olarak sürdürülebilir, verimli ve doğayla dost bir şekilde, çevreye saygılı bir şekilde yürütülmesinin önemini ve gerekliliğini bir kez daha altını çizerek burada vurgulamak istiyoruz çünkü bu söylediğim süreçlerden herhangi bir tanesinin verimliliğin, doğayla birlikte doğaya dost bir şekilde, çevreye saygılı bir şekilde üretimin ve sürdürülebilirliğin, herhangi bir tanesinin eksik olduğu durumda sektörün devam edebilmesi pek de mümkün değil. Dolayısıyla bunların hepsinin öncelenecek hepimiz tarafından dikkate alınması son derece kıymetli. Su ürünleri sektörü büyüklük itibarıyla son derece büyük bir sektör. İhracat ve istihdam anlamında, üretilen katma değer anlamında da son derece önemli bir sektör. Tabii, daha katma değerli hâle nasıl getirilebilir, daha fazla istihdam nasıl sağlanabilir, daha fazla ihracat ve ekonomik büyüklük nasıl sağlanabilir son derece kıymetli. Tabii, ayrıca özellikle ifade etmek istediğimiz bir husus su ürünlerinin hem ucuz hem kaliteli protein temini açısından ülke içi tüketimde de son derece kıymetli olduğu. Bu anlamda tüketimin artırılması da gene sizlerden de dinlediğimiz, bizim de bizim de öncelik verdiğimiz, özellikle altını çizdiğimiz hususlardan bir tanesi çünkü omega-3 gene akademisyenlerle konuştuğumuzda özellikle balığa has, su ürünlerine has bir unsur olması hasebiyle ve son derece sağlıklı olması hasebiyle hepimiz açısından, özellikle ülkemiz açısından son derece kıymetli. Bu temin edilebilir, sağlıklı ve ucuz proteinin yeni nesillerin sağlıklı şekilde yetişmesi açısından da son derece kıymetli olduğunu biliyoruz. Ürünlerimizi hak ettiği değerde satmak paydaşlarımız açısından da son derece kıymetli. Bu yönde alınması gereken tedbirler de gene bu raporda sizlerin talepleri doğrultusunda, çözüm önerileri doğrultusunda, sorunların tespiti doğrultusunda yer alacak diyorum.

Kısa bir girişten sonra sözü hızlıca tekrar size bırakmak istiyorum. Tabii, biraz önce söyledim, sizi dinlemeye geldik dolayısıyla 2 teknik hatırlatmayı gene yapmam gerekiyor: Lütfen konuşurken kendinizi ve varsa temsil ettiğiniz kurumu tanıtır. Meclisimizde Komisyonumuz tam tutanak tutulması kararı aldı dolayısıyla kelime kelime tutanak tutuyoruz, söylediğiniz her şey genel itibarıyla özet olarak değil kelime kelime kayıtlara geçecek. O yüzden Meclis tutanaklarında isim olarak yer alması ve kurum

olarak kimin konuştuğunun net olarak belli olması açısından lütfen isim ve kurum tanıtımına hassaten dikkat edelim. Bir de e-maile bize burada söylediğiniz hususları yazılı şekilde elektronik postayla ulaştırmak isterseniz Komisyon Uzmanımız Osman Bey burada, mail adresimizi, elektronik posta adresimizi sizle paylaşsın. Bize burada takdim edeceğimiz dosyaların yanında oradan da elektronik posta marifetiyle bize ulaştırabilirsiniz. Onlar da gene burada söyleyecekleriniz gibi Komisyon raporu yazım aşamasında hassaten dikkate alacağımız unsurlar olacak.

Bizi burada misafir ettiğiniz için ve buraya teşrif ettiğiniz için katılımcılara, sizlere de tekrar teşekkür ediyoruz.

Gene ev sahibinden başlayarak sorunları dinlemeye başlayalım lütfen.

Buyurun lütfen Sayın Başkanım.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Sayın Başkanım, tekrar hoş geldiniz.

Sayın Başkanım, biz burada daha önce biz bu konumuzu arz etmiştik, şöyle: Her şeyden önce bizim, 2016 yılında Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçılar Birliği olarak hem birliğimiz adına hem de Türkiye’deki üreticiler adına Türkiye’de ihtiyacı vasıl olan “Su Ürünleri OSB”si için, su ürünleri üretimi için böyle bir girişimimiz oldu ve Türkiye’deki diğer bütün üreticilerle beraber bir iş birliğine girdik, 52 yatırımcı bir araya geldik ve buradaki birliğimiz başlangıcında ilk önce bir başladık. O zamanki Adana Valimiz Mahmut Demirtaş liderliğinde bir başvuru da yaptık ve bölgemizde de onunla ilgili bir çalışma yapıldı, fizibilite yapıldı bununla ilgili sonra bu fizibilite yapıldıktan sonra da Tarım Bakanımıza gidildi, Tarım Bakanımız geldi ziyaret etti bizi, gayet olumlu bir süreç başladı. Bu, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından külliye “asrın projesi” diye bahsedildi ve ilk en büyük projeler arasında. Sadece Adana’ya yıllık 400 ila 500 milyon dolar civarında ihracata katkıda bulunacaktı, Türkiye’nin su ürünleri ve hayvansal ürün anlamda ihracatının da yüzde 20 civarında büyümesini kaydediyordu, bölgeye de kalkınma, 3 bin kişilik bir çalışma ortamı sağlayacaktı. Bununla ilgili biz her türlü altyapı, çalışmaları yaptık. Bizim hatta bununla ilgili parasal ihtiyaçları oldu, sonrada bir dernek oluşumu oldu. Biz biraz sonra zaten söyleyeceğiz, burada sadece birliğimiz (TİM) adına başlamıştık ama bu süreç sonunda müteşebbis heyeti oluşurken de biz kurucular olarak bizi İhracatçılar Birliği olarak bizi dışarıda tuttular ve orada 2019’dan beri şu an proje atıl vaziyette duruyor. Ben bu konuda Akdeniz İhracatçılar Birliği bana düşen görevimi anlattım, birazdan diğer dernek ve yatırımcılarla bir araya gelerek onlar da size bahsedecekler, birincisi bu.

Sayın Başkanım, belki biraz gün içinde karidesin ithalatı ve diğer şeylerle ilgili size bahsettiler. Belki diğer arkadaşlar yine söz alıp isteyecekler ama ben onu teknik olarak anlatmak istedim. Bizim bölgemizin çok güzel bir ürünü olan bu ürünün ithalatında biz geçmiş yıllarda, geçtiğimiz on yıl önce teknik olarak ürünü değerlendirmekte sorun yaşıyorduk. O zaman da ithalatçılarımız hem böyle devlete vergi kaybindan dolayı çok ucuz bedellerle yani jumbo karidesi 20 sent üzerinden beyan ederek Türkiye’ye giriş yaptırıyorduk gümrük bedeli ödememek için. Onunla ilgili Ticaret Bakanlığımız bir çalışma yaptı, kayıt belgesi ve asgari ücret fiyatı getirince onun önüne geçildi ama ne yazık ki son üç yıldan beri bununla ilgili serbest ithalatçılarımız bu konuda yine bir açık buldular. Serbest ticaret anlaşması olan ülkelerle oradan menşe değiştirerek farklı ülkelere bu ürün gönderilip oradan tekrar giriyor. Ben bunu da üstünden geçerek söyledim ama diğer arkadaşlarımız yine anlatacaktır bu konuyu, bu vardı, konularımızdan birisi buydu.

Bir de ayrıca, bizim bölgemizde sürdürülebilir balıkçılık olması için yani türlerimizin gelecek nesillere bırakılması için avlanma konusunda ve yumurtalama döneminde bu konuda daha hassas olmamız gerekiyor ki zaten sizin de çalışmalarınızın en büyük amacı da bu Sayın Başkanım. Ben bundan bahsetmek istedim.

Ayrıca bizim “yavru vatan” dediğimiz Kıbrıs, şu an bizim balık ve su ürünlerine ithalat kotası getirmeye çalışıyor. Biz su ürünlerimizi dünyanın her tarafına, hemen hemen her ülkeye ihracat yapıyoruz ama bize kota getirecek olan tek ülke herhâlde kendimizden olan ülke bizim “yavru vatan” dediğimiz Kıbrıs. Onun da sebebini anlatmak istiyorum, sebebi de şu: Oraya yine Türkiye’den bir firmamız gitti, orada küçük yani 200 tonluk bir çiftlik kurdu. Tabii, bu esasında Kıbrıs’ın ithalatı sadece Kuzey Kıbrıs için değil, sadece Kıbrıs’a yönelik değil, o bölgedeki Güney Kıbrıs ve diğer bölgelere de buradan gidip ihracatı yapılmakta. Ondandır da yüksek bedellerle kendilerine meydana açmak için bize şu an kota getirmeye çalışıyorlar. Bu konuda gerekli bilgiyi Bakanımıza arz ettik ama sizin nezdinizde desteğinizi bekliyoruz. Bizim burası da bayağı bir ihracat bölgemiz, bizim kendi bildiğimiz.

Ben sözümü burada bitirmek istiyorum. Tabii, buradaki arkadaşlara söz ü isterseniz verelim, ben yine buradayım, yine söz alırım.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Olur, siz devam...

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Yok, buyurun Sayın Başkanım, burada mikrofonu...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yok, estağfurullah. Söz verme konusunda ev sahibi olarak sizin bir öneriniz varsa “Şöyle bir sıra izleyelim.” diye bir öneriniz varsa yapabiliriz.

Buyurun.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI YÜKSEL AKGÖL – Öncelikle hoş geldiniz birliğimize.

Sayın Başkanım, bu su ürünlerinde böyle büyük sıkıntılar var. Benim değineceğim konu biraz ithalatla ilgili bir konu. Şimdi burada iki üç yıldır ülkemizde bu su ürünlerimiz farklı yollardan Türkiye’ye gelmektedir. Bu da iç pazarımızda biraz sıkıntılar yaratıyor.

Birincisi, karides. Karides mesela, bizim bildiğimiz Hindistan ürünüdür, Hindistan’dan geliyor ama karidesi Hindistan’dan getirdiğimiz zaman Türkiye gümrüğünde biz 5 dolar gümrük ödüyoruz kilo başına; gümrük tarifesi kilo başı 5 dolar. Yaklaşık iki üç yıldır Malezya üzerinden sıfır gümrüklü bir gümrük anlaşması yapıldı. Bu, sıfır gümrük olduğu zaman Hindistan karidesi Malezya’ya gidiyor, oradan menşe değiştirerek Malezya üzerinden geldiği zaman sıfır gümrükle Türkiye’ye geliyor. Tamam, bunda da anlaşılır bir durum var fakat burada sıkıntı gene şudur: Hindistan’dan Malezya’ya gittiği zaman Malezya’daki firmalar kilo başına yaklaşık 1,5 dolar para alıyorlar bu menşe değişimi için. E, bu zaten bizde daha önce Türkiye’de pandemiden önce gümrük tarifesi 2 dolardı, 5 dolar yapılmış böyle yollara başvuruldu. Bunun 1,5 dolarını biz Malezya’ya niye ödeyelim? Yılda yaklaşık 7-8 bin ton karides geliyor Türkiye’ye ve dikkat ederseniz, iki sene önce Malezya’dan su ürünleriyle ilgili yılda 200 ton ithalatımız vardı, 2023’te bu yaklaşık 5-6 bin tona yaklaştı, bütün su ürünleri ürünlerimizin hepsi Malezya’ya kaydı.

Bunun ikinci ürünü “pangasius” dediğimiz panga fileto geliyor. Bunun menşesinin Vietnam olduğunu bütün dünya biliyor. Vietnam’dan geldiği zaman Türkiye’de bunun 2 dolar vergisi var, Malezya’ya gittiği zaman sıfır gümrükle geliyor ve bütün “pangasius” Malezya’dan geliyor.

Üçüncü kalem, mesela “tüp kalamarı” dediğimiz kalamar var. Bunun menşesi Çin. Bütün dünyaya Çin ihracat yapıyor onu. Çin’den getirdiğimiz zaman bunun gümrüğü Türkiye’de kilo başı yaklaşık 5 dolar; bunu Malezya’dan getirdiğimiz zaman sıfır gümrük bu çok büyük bir sıkıntı ve bu tonajlar çok büyük tonajlar. Bunların tabii ki önemi alınması... Tabii, bunun bir gümrük tarifesi olsun ama biz Malezya’ya niye 1,5 dolar para ödeyelim? Malezya niye alsın bu parayı? Bizim Hükümetimiz alsın, ithalat vergisinde ona göre bir düzenleme yapılsın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ DENETİM KURULU ÜYESİ ABDÜLKADİR YENİÇIKAN – Şimdi, Başkanlarım ithalattan güzel bahsettiler. Esas burada mağdur olan bizim bu bölgedeki balıkçımız. Bu ithalat ucuz geldiği için biz burada işte Yüksel Bey olsun, Ali Can Bey olsun, yine burada başka ihracatçı arkadaşlarımız var, biz hep ihracatçıyız ama burada balıkçı mağdur oluyor. Buradaki yerli üretim yapanlar, avcılık yapanlar ithalat dışarıdan ucuz geldiği için biz burada fiyat veremiyoruz balıkçıya. E, bu balıkçımızın günahı ne? Bu balıkçıya bizim fiyat vermemiz için bu ithalatın önünün tamamen kesilmemesi, tamam tabii ki Türkiye’nin ihtiyacı var, turizm var, hepsini biz karşılamayız avcılıkta ama bu balıkçımız bizim devlete vergi veriyor mu? Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşı mı? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı. Mazotu buradan alıyor, sigortasını burada yatırıyor, hepsi şu anda mağdur. Hedef bizi gösteriyorlar “Siz bize fiyat vermiyorsunuz.” diye. Dışardan ucuz geliyor, veremiyoruz ki. İhracat yapıyoruz, mesela bizim bu bölgenin hassas bir ürünü var kırmızı karides, onun ihracatını firmamız biz de yapıyoruz olarak, Yüksel Bey de yapıyor, burada başka firmamız da var; bu sene talep almadık, alamadık. Şu anda kırmızı karides mevsimi olmasına rağmen kayıkları çalıştırmıyoruz, botlar çalışmıyor, çalıştırmıyoruz. Neden? Tamam, mazotu devlet teşvikten veriyor, ucuz veriyor balıkçıya. Yani ithalatın önlenmesini istiyoruz tabii ki Başkanlarımın dediği gibi, ama buradaki balıkçımız, bu bölgenin balıkçısı şu anda çok mağdur, çoğu bağlanmış teknesini; belki gezdiniz, gittiniz, gördünüz, denize çıkmıyorlar.

Bir de bir husus daha var: Türkiye’nin balıkçılık fiyatını çipura, levrekçiler belirliyor. Çipuraya, levreğe aşırı derecede zam yapıyorlar, onlara zam yaptığı zaman bu sefer öbür balık da zamlanıyor. Bakın, bugün çipura 200 lira, bir sene evveline bakın kaç lira? Yüzde 100’ün üstünde. E, enflasyon kaç? Öyle bir şey yok. Yani Türkiye’de maalesef tekelleşti bu çipura, levrek baronları diyeceğim, istedikleri gibi Türkiye’de at oynatıyorlar; isterse indiriyorlar, isterse yükseltiyor ama biz karidesimizi, balığımızı istediğimiz fiyata satamıyoruz. Ya, lütfen bu hususun üzerinde durursanız sayın vekillerim, balıkçılar olarak Akdeniz’deki balıkçılar olarak rica ediyorum hepinizden. Aynı zamanda ihracatçıyım ama ben elli senedir balıkçıyım, ben 2’nci, 3’üncü nesilim.

Teşekkür ederim.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Sayın Başkanım, sayın vekillerim; bu toplantıyı burada düzenlediğiniz için herkese teşekkür ediyorum, minnetlerimizi sunuyorum. Bu çok güzel bir gelişme.

Ben, Mersin Su Ürünleri Kooperatifleri Bölge Birliği Başkan Yardımcısı adım Yalçın Sakın, tam kırk senedir balıkçılıkla uğraşıyorum. Bizim ihracata falan aklımız ermez, biz sadece atalarımızdan, ötelemizden nasıl gördüysek, denizden balığı avlamasını biliriz ama Abdulkadir Bey’e çok teşekkür ediyorum, balıkçının sorunlarına değindi.

Akdeniz’de balıkçılık bitmiş durumda, şu anda gerçekten herkes teknelerini bağladı. Av malzemeleri yüzde 200 arttı, akaryakıt hakeza; işçisi, yağydı, bakımlarıydı bilmem neydi, bütün balıkçıların hepsi şu anda borçlu durumda. Akdeniz’de balık türleri çok azaldı. Gerçekten Barış Bey’e çok teşekkür ediyorum, balıkçının derdini Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyıp balıkçının kanayan yarasına merhem olduğundan dolayı çok teşekkür ediyoruz. İnsanların siyasi görüşü ne olursa olsun hiç önemli değil, faydalı olabilmek önemli olan. Bizler gerçekten Akdeniz’in bir an önce masaya yatırılmasını istiyoruz. Biz bir önceki dönem 500 liraya kadar kırmızı karides verirken şu anda kırmızı karidese talep yok; balık yok, kırmızı karidese çalışmıyor teknelerimiz. Ne yapacak? Borç harç var, bankalara borçları var insanların, Biz diyoruz ki Akdeniz’i çok acil masaya yatırmak gerekiyor, sürdürülebilir balıkçılık için avlak sahaların kapanması mı gerekiyor, devlet destekli bir yıl, iki yıl Akdeniz’in nadasa mı bırakılması gerekiyor. Bu çok önemli bir şey çünkü bir balığın kaç ayda ürediğini bilmiyoruz; bir barbunya on üç ayda büyüyor, ne zaman yumurtlayacak, ne zaman larva bırakacak, ne zaman üreyecek de biz bu balıkları tutacağız? Küresel ısınmadan dolayı çünkü balığın nevre döndü aynı bizler gibi, karayla denizin hiçbir farkı yoktur, o yüzden üreme yapmıyor balık. Akdeniz zaten çöl gibi bir deniz, şu anda denizanasından zaten ağı atamıyor gırgırcı arkadaşlarımız, trolcü arkadaşlarımız. Küresel ısınma bir tarafında, çevre kirliliği bir tarafında, işte bu şekilde Akdeniz’de balıklar çok azaldı.

Sayın vekillerim, Akdeniz’in gerçekten nadasa bırakılıp bir de yapay resiflerin çoğaltılması gerekiyor. Kontrollü şekilde yapay resiflerin Akdeniz’de çoğaltılması gerekiyor, bizler bunun faydasını görüyoruz, daha önce çalışmalarını yaptık. Bütün denizler için sirküler çıkıyor ve Akdeniz’de şimdi küçük balık var. “E, biz bunu avlamayalım.” dediğimiz zaman sirküler de demiyor ki “Siz kendi kararlarınızı kendiniz alabilirsiniz, bu küçük balığı telef etmeyin ya da yumurtalı dönemde tutmayın.” Akdeniz’i bölgesel balıkçılığa çevirelim diye çok uğraştık, bir sirküler çıkıyor, tüm denizleri kapsıyor. Yani Akdeniz’in iklimsel olarak da konumu çok farklı. Daha önceden dilekçelerimiz falan var genel müdürlüklerde, bu çok önemli bir konu. Akdeniz ülkelerinden, öbür tarafta, gerçekten, Suriye’den, Mısır’dan geliyor tekneler bizim Akdeniz’deki 12 mil sınırimıza kadar; bizim avcılık yapmadığımız dönemlerde avcılık yapıyorlar. Yazık, günah! Ağ gözleri 17-18 milim, biz torbamızda 22 milim ağ gözü kullanıyoruz. Bu şekilde avcılık yapılırsa zaten Akdeniz tamamen bitti. Biz devletimizden Akdeniz’deki balıkçılara özellikle devlet destekli olarak bir yıl, iki yıl denizin dinlendirilmesini talep ediyoruz, bu arada o zaman sürdürülebilir avcılık için balıkçılarımız da ağ gözlerini düzenleyecek, avcılık yerleri dinlenecek, o zaman bölge bölge yasaklar konulacak, her yerde balık olur o zaman. Bu çalışmaların yapılmasını istiyoruz.

Bizler teknelerde çalıştırmak için tayfa bulamıyoruz. “Suriyeli eleman çalışıyor.” Çalıştıramıyoruz çünkü T.C. vatandaşı olması gerekiyor, işçi yok. Eskiden işçi bize muhtaçtı, şimdi biz işçiye muhtacı, kimse kusura bakmasın; işçi bulamıyoruz çalıştırmak için sayın vekilim. Bu yani Türkiye’nin her tarafında böyle çünkü asgari ücret 17 bin lira. Adam “Yevmiyeye gitsem yevmiye bin lira, aylık 30 bin lira para kazanırım.” diyor. Ben ona 10 bin lira fazla para vereceğim ki denizde yirmi dört saat o insanları çalıştırabileceğim. Yani Akdeniz’i gerçekten düşünüyorsak... Bütün denizler bizim denizlerimiz ama ben denize gittiğim zaman 30 tür balık tutarken şimdi 3-5 çeşit balık tutuyoruz, ihracatçı arkadaşlarımız da burada, onlar da söyleyebilirler.

Karidesimiz para etmedi. Bir, Akdeniz’de karides azalıyor. Neden? Dalyanlar çok önemli bizler için. Dalyanları kesinlikle ve kesinlikle kontrol altına almak istiyoruz; bizler değil, sizlerin alması gerekiyor. Karga açıklığı 3 santimetre olması gerekirken önlerine perde çekiyorlar. Orada ürtüyen karidesi denize akmadığı zaman karides üremiyor. Karideslerin en çok ürediği yer kanal ağzları ve dalyanlardır. Bunlar bizim için çok önemli şeyler ama maalesef dalyanları kontrol altında tutamadığımızdan birkaç senedir Akdeniz’de karides de azalmaya başladı çünkü çok küçükken tonlarca karidesleri dalyanların içerisinden alıyorlar. Bu konu bizim için çok önemli.

Sayın Vekilim, çok teşekkür ediyorum, zamanınızı aldık. Gerçekten balıkçı camiası olarak bizlerin üzerine düşen ne varsa bizler de elimizi taşın altına koyacağız, devlet olarak sizler de koyacaksınız.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

AKDENİZ BALIK VE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ YÖNETİM KURULU
BAŞKANI MURAT DEMİR – Öncelikle, Komisyonunuza ziyaretinizden ve göstermiş olduğunuz hassasiyetten ötürü teşekkür ediyorum.

Sizin de bir şekilde artık farkında olduğunuz gibi, sektörün 2 alanı var; bir, avcılık, bir de yetiştiricilik bölümü var. Avcılığın ayrı derdi var, yetiştiriciliğin ayrı derdi var. Biz burada ülkenin 3 tarafı denizlerle çevrili olması, hasebinde de hani suyla haşır neşir olmamız kaynaklı olarak -Komisyonun mutlaka bir değerlendirmesi içerisinde- denizcilik bakanlığı talebiyle bir talebimiz olacak. Denizcilik bakanlığının bir an önce bence artık gün yüzüne çıkması gerekecek diye düşünüyorum.

Yetiştiricilik konusundaki sıkıntılara gelirse de bölgede yapmış olduğumuz çalışmalarla ilgili -birebir yaptığımız görüşmelerde de size bahsettik- avcılıkta olan sıkıntıları az çok duyuyorsunuz ve görüyorsunuz. Bunu yetiştiricilikle birazcık ortadan kaldırmak için çabaladığımızda ya da buna bir gayret gösterdiğimizde bu sefer yetiştiricilikte çok ciddi sıkıntılar yaşıyoruz çünkü alanla ilgili sıkıntı yaşıyoruz. Yatırımcılar olarak dünya üzerinde yaşamış olduğumuz şu anki ekonomik konjonktürden kaynaklı olarak yatırımcı bulamadığımız sektörlerde, yatırımcının üretime geçmek için can attığı bu dönemde biz yatırımcılar olarak bir şekilde yapmak istediğimiz projelerde hep dışarıda tutuluyoruz ya da dışarıda bırakılıyor. Bununla alakalı olarak da bizim Adana bölgesinde gerçekleştirmeye çalıştığımız Avrupa'nın ve Türkiye'nin ilk -Avrupa'da da yok böyle bir yapılandırma, Türkiye'de de yok- ve Cumhurbaşkanımızın da bu şekilde bir projeye hamisi olarak baktığı bir projede yatırımcılar olarak dışarıda bırakıldık. Bununla ilgili çalışmalarımız var, bu çalışmalarla ilgili bilgilendirme notlarını Komisyonunuza iletacağım. Biz yatırımcılar olarak Adana'da gerçekleştirmek istediğimiz bu ihtisas organize sanayi bölgesini su ürünlerinde hayata geçirmek istiyoruz ve burada bir söz hakkı sahibi olmak istiyoruz. Ülkede sadece yetiştiriciliğin ya da avcılığın levrek, çipura olmadığını, diğer ürünlerin de artık bir şekilde piyasaya ya da üretime geçmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunun da ancak ihtisas organize sanayi bölgesinde, işin ehli insanlarla beraber, ürün çeşitliliğini artırarak yapabileceğimizi düşünüyorum. Ben hani bir genç girişimci ve iş insanı olarak burada üzerime düşen neyse yapmaya hazırım, benim tarafımda düşen neyse hazırım, Hükümetimizden ve en azından bürokrasiden de bu desteği görmek istiyoruz. Biz burada yatırımcıyız ve gerçekten üretmek istiyoruz. Bu konuda bilgilendirme notlarını size iletacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Vekilimiz bir hususu dile getirecek.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Bunu, konuyu sahada da konuştuk. Yalnız şunun cevabını alamadık: Birlik üyesi arkadaşlar OSB'den çıkartılmış gibi gözüküyor; eğer eksik bir şey varsa.

AKDENİZ BALIK VE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ YÖNETİM KURULU
BAŞKANI MURAT DEMİR –Yok, yok; tam.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Peki, şu anda OSB bu tüzel kişiliğini nasıl yürütüyor? Kim var içeride yani bu anlattığınız konu biraz da benim iş adamı olarak benim alanıma giriyor.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Ben bilgilendireyim Sayın Vekilim.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Adana’da zaten o iş, OSB Adana’da olduğu için.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Tabii ama bölge olduğu için Abdullah Bey, o zaman tamam.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Yani şöyle biz buradaki hem Akdeniz İhracatçılar Birliği olarak dışarıda tutulduk hem 52 iş adamının, iş dünyası Türkiye’nin her tarafından olan, Türkiye’nin en büyük ve Avrupa’nın en büyük ihracatçıları, müteşebbisleri, bu dernekler, onlar dışarıda tutuldu. Onun yerine Valiliğimiz Valilikten bizim yerimize...

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Valilik, Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri ve odalar.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Evet, Valilik bizim birliğimize 18 tane kendi memurlarını atadı ve burada şu an sektörle ilgili yani meslek grubundan hiçbir kimse yok. Orada hâlâ bizim birliğimizin de yani Akdeniz İhracatçılar Birliğinin de hem de yatırımcıların da sermayesi YİKOB’ta hepsi zaten burada yani.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Abdullah Vekilimle bunun ayrıntılarını bildiği için...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tabii ki.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Yarın konuşacağımız için Başkanım, yarın konuşuruz detaylıca.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Olur, zaten Başkanım, yarın orada görüşürüz.

ABDULLAH DOĞRU (Adana) – Evet, evet, yarın geldiğinde de görüşürüz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Detaylıca onu orada konuşmuş olalım. Herkesi ilgilendiriyor ama coğrafi olarak Adana ili sınırları içinde olunca Adana’da konuşalım.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU KÜLTÜR-BARIŞ-GAZİ MAHALLELERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI RAMAZAN KAYAN – Hoş geldiniz sayın vekillerim.

Bizim sorunumuz balıkçılarla ilgili. Bizim “BAGİS” dediğimiz cihazlarımız şu anda çok sıkıntılı, belki size BAGİS’lerin o konudan dolayı bilgisi gelmiştir. BAGİS’leri takıyorlar, iki yıl garantili, altı ay sonra arızalanıyor, arızalandıktan sonra götürüyorlar, on beş gün, yirmi gün, bazen bir ayda da elimize geçmiyor. Geçmediği takdirde Sahil Güvenlik ister istemez buna cezai müeyyide uyguluyor ama servisler bize geldiği zaman bir ayda, on beş günde böyle bir uğruyorlar ama adamlar yüksek meblağ çıkarıyorlar arızalarda, 10 bin, 15 bin liraya yakın meblağlar çıkarıyorlar. Bunlara bir çare bulmamız lazım, bundan balıkçılar gayet rahatsız. Bunun için sizden ricamız bunlara bir önlem almanız çok iyi olacak. Bunun üzerine düşerseniz memnun oluruz.

Bir de arkadaşların dediği gibi, arkadaşların dediği gibi ithal karides üzerinde çok sıkıntılıyız. Malzemelerimiz pahalı, işçi bulamıyoruz şu anda, Suriyeli çalıştırmak mecburiyetinde kalıyoruz. Suriyeli çalıştırdığımız zaman o ayrı bir sıkıntı yani Kabotaj Kanunu’na göre yabancı çalıştırmak yasak, yasak olduğundan dolayı onlara da ceza yazılıyor, yüksek meblağlarda ceza yazılıyor. Onun için, sizden ricam, yani bunu kale alın, bunu bize şey yaparsanız memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Bir şey eklemek istiyorum Sayın Vekilim.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – BAGİS’le ilgili sorunlarınız varsa söyleyin.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Tamam.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Şimdi, devletin bizi takip etmesi gereken bir cihazın parasını balıkçılar olarak biz niye veriyoruz? Balık yok, zaten akaryakıt dünyanın parası olmuş, malzemeler... Yani, kusura bakmayın, hani “Bir dokun bin ah işit.” derler ya, kanayan yaramız var ya, biz evimizde yatamıyoruz artık. Ben teknemi satmak zorunda kaldım Sayın Vekilim. Devlet bunun parasını karşılayacak, kim beni takip etmek istiyorsa bunun parasını o ödeyecek, kimse kusura bakmasın. Suriyeli gelecek 12 milde çalışacak, benim sularımda balığımı tutacak gidecek, uluslararası su diye kimse onu takip etmeyecek, beni BAGİS cihazından falan takip edeceksin orada... Kim takip ediyorsa devlet de olsa kimse kusura bakmasın, bakın, bunun parasını ödemesi lazım. (“Bravo Başkan” sesleri, alkışlar) Allah razı olsun, devletimize Allah zeval vermesin. Biz 3 Kasım seçimlerinden önce bankanın kapısından içeri giremiyorduk, içeri giremiyorduk, kimse bizi adam hesabına almıyordu. “Balıkçı mısın?” Adam hesabına almıyor “Sana kredi yok.” Yok, kredi alamıyorduk. Allah razı olsun, 3 Kasım seçimlerinden sonra Cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla banka kredileri açıldı, herkes ekme sahibi oldu, evine aş götürüyor, faizler çok düşüktü. Şu anda yine aynı duruma geldik, bankalardan kredi kullanamıyoruz, borçlarımızı oradan buradan bulup takla attırarak ödüyoruz ve çok zor durumdayız. Bu yüzden, banka kredilerinin yeniden düzenlenmesini istiyoruz. Yani özellikle Sayın Cumhurbaşkanımıza bu konuları iletirseniz çok memnun oluruz. Yani kim bizi takip etmek istiyorsa takip edecek olduğu BAGİS cihazı, TTM cihazı, AGİS’i BAGİS’i, hepsini devletin getirip takması gerekiyor. (“Bravo Başkan” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Yani, bu, gerçekten kanayan bir yara.

Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Başkanım, tabii, bugün güzel bir gelişme oldu bu konuda, biz hem Komisyon olarak sizleri dinliyoruz ama Sayın Bakanımız da biliyorsunuz, bugün Mersin’deydi. Karaduvar Balıkçı Barınağını da Sayın Bakanımız ziyaret etti, Komisyon olarak orada da beraberdik, orada da bu husus kendisine birinci elden iletilmiş oldu. Dolayısıyla bu da Bakan Bey’e bizzat iletilmiş olması açısından son derece önemli.

Evet, arka tarafta söz isteyen vardı.

Karataş Kooperatif Başkanı.

buyurun.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Değerli milletvekillerim, değerli hazırım; Adana’dan geldik, burada Akdeniz olarak Oktay kardeşimizle beraber birlik ve beraberliğimizi ilan etmek istedik. Burada, gerçekten, Yalçın kardeşimin ve diğer arkadaşların belirttiği gibi, en önemli husus: BAGİS konusu. “BAGİS arızası giderilinceye kadar balıkçı teknesi balığa çıkamayacak.” diye bir karar çıktı, bunu ivedilikle çözmemiz gerekiyor. Yani, balıkçı balığa çıkmadığı zaman aylıkçısına aylık veremeyecek, dolayısıyla külliyen zarar. Zaten zararda bütün balıkçılar. Yani, bu konuyu ivedilikle gidermemiz gerektiğini düşünüyorum.

Arkadaşlar, Akdeniz’de, Akdeniz balığı olan, kucağımızdaki balığa olan kotayla büyük şirketlere peşkeş çekildiğini hepimiz biliyoruz, orkinos kotasından bahsediyorum arkadaşlar. Biz bu orkinos kotasının eşit bir şekilde profesyonel balıkçılık yapan tüm teknecilere dağıtım yapılması konusu arz ediyoruz. Yani, burada 30 metre bir sınırlama getiriliyor, 30 metre tekne ve yukarısı kotaya katılma hakkı kazanmış. Bu hakkı kim veriyor? Sayın milletvekillerim, burada gerçekten büyük...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Herkese tahsis edilsin ama kimse de kimseye satamasın, değil mi? (“Evet, evet.” sesleri)

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Tutabilen tutsun, tutamayan tutamasın.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam yani çünkü öbürlerini, ufaklarını kim toplarsa gene birileri daha büyük bir kota sahip olmasın diyorsunuz.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Aynen öyle Vekilim.

KARATAŞ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Şimdi yapılan bu, yani gündemde olan bu.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Şöyle bir şey olabilir: 3-5 kişi, 10 kişi bir tekne kiralayıp gidip aynı tekne üzerinde 10 kişi ortak o avcılığı yapabilir ama kotasını satın da başkası o avcılığı yapamasın. Yani burada bir adalet olmalı.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – Küçük bir şey ekleyeceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam, buyurun.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – O kotadan küçük balıkçılara da bir pay verilmesinden yanayım ben.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Orkinos kotasından küçük balıkçılara da pay verilsin diyorsunuz.

SINIRLI SORUMLU KARADUVAR MAHALLESİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ BAŞKANI ADNAN DENGİZ – Tabii, ben bunu yazıyla dile getirdim Genel Merkezime, SÜR-KOOP’a.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tekrar teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Başkanım.

SINIRLI SORUMLU ADANA SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKANI CELAL SAFSOYLU – Sayın vekillerim, şimdi Akdeniz küçük, avlak sahamız küçük fakat devasa bir balıkçı filosuna sahibiz. Burada demirleme saharlarının alabildiğine yaygın olması aşikâr. Bunun yanında, denizde kafes balıkçılığı yapılmak isteniyor, biz buna tamamen karşıyız, avlak saharlarımızın işgal edilmesine tamamen karşıyız. Burada demirleme saharları bir kenardan, avlak saharlarımız işgal ediliyor. Diğer taraftan, kafes balıkçılığı... Maalesef bizim balıkçılarımızın da artık hareket alanı kalmıyor. Burada bu konuda duyarlı davranılmasını istiyorum, kesinlikle kafes balıkçısına karşıyım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Bu taraftan söz isteyen yok herhâlde.

Buradan Başkanımızla başlayalım.

Buyurun Başkanım.

ISPARTA İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI MUSTAFA AYDEMİR – Sayın Komisyon Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyoruz.

Küçük ve orta ölçekli balıkçıların sorunlarını dile getireceğim.

Şimdi, ülkemizde yaklaşık 900-950 bin tona yakın balık üretiliyor, bunun 500 bin ton civarı üretimden sağlanıyor yani üretim avcılığı geçti. Şimdi, ben, burada üç ana sorunu hemen kısaca dile getireceğim.

Bir, bürokrasiyle yani sizlerin yardımıyla kısa zamanda görüşülerek düzeltilebilecek sorunlar var. İki, yem sorunu. Üç, iç tüketimin artırılması konusu. Şimdi, bürokrasiyle kısaca söyleyeceğim, yazılı olarak da vereceğiz onu. Örneğin, demin Başkanımızın söylediği “Kim takip ediyorsa onun parasını o ödesin.” dediği gibi, bizim tesislerimizde, kar tesislerinde sürdürülebilir bir çevre için... Biz üyelerimizle bu konu üzerinde çok hassas duruyoruz, bunu sürdürülebilir şekilde üretmediğimiz zaman çevre yönünden biz bir daha bunu yapamayız. Bilinçlendiriyoruz, baya da bilinçlendirme var yani.

Şimdi, çevre il müdürlüklerinden bize deniliyor ki “Tonajına göre ayda şu kadar, üç ayda bu kadar tahliller yaptırıcaksın, bu tahlillerin çevrimlerini tutacaksın...” Ya, bunun 10 tonluk, 20 tonluk küçük bir işletmeye maliyeti yıllık 100 bin lira. Biz de diyoruz ki biz zaten pis suda balık üretemeyiz, temiz suda üretmeye çalışıyoruz ama bunu takip edecek olan Başkanın dediği gibi, bunun devletin kolluk gücü var, laboratuvarlarında -tarım il müdürlüklerinin laboratuvarları olabilir- bunu bunlar yaptırınsınlar, üreticiye yük olmasın. Zaten balık tüketimine konusuna geleceğiz, fiyatlar yüksek olduğundan da tüketim az. Dolayısıyla üreticinin sırtından bunu almak lazım. İşte, bu da bürokrasinin, sizlerin yardımıyla Mecliste yapılabilecek konular. Örneğin, balıkçılığın tanımı. “Balık üretimi” denildiği zaman sanki havuzda balığı yetiştirdiğin anda bitiyor gibi geliyor. Aynı balıkta, aynı havuzlarda, biraz kiralık yerlerde bu sorun çok yaşanıyor, bilakis kiralık orman olan yerlerde. İşte, “Balığı burada paketleyemezsin, satamazsın, pişiremezsin.” gibi şeyler çıkıyor. Balıkçılık tanımına olarak balıkçılık faaliyetinin içerisine yetiştirmenin, temizlemenin, paketlemenin, buzlamamanın, pişirmenin bile tanımın içine katılması lazım ki bu sorundan kurtulalım. Böyle sorunlar var, ben bunların detayını size yazılı olarak vereceğim inşallah.

İkincisi, yem konusunda. Şimdi, ülkemizde biliyorsunuz, hepiniz biliyorsunuz, üç beş büyük firma balıkçımız var, onlar da olmazsa olmaz. Biz bunları rakip görmüyoruz ama biz onların eline mahkûm gibiyiz. Neden? Onların hepsinin yem fabrikaları var ve biz küçük balıkçılar, 10 tonluk, 20 tonluk, 30 tonluk, 50 tonluk üretim tesisi olan üreticiler bunlardan yem alıp bunlarla rekabet etmek zorunda kalıyor yani küçük balıkçı çiftliklerinin çoğu kapanmak üzere. Bu bir zaman tavukçulukta da vardı, benim yaşadığım köyde bile tavuk çiftlikleri vardı, şimdi tekelleşti, 5-6 tane büyük firmaların eline kaldı; bu buna doğru gitmesin diyoruz. Şimdi, bu küçük ve orta ölçekli işletmelerin belki tonaj olarak Türkiye’de çok fazla değil ama üretim sayısı olarak çok fazla ve yerleri müsait olanlara biz baştan anlatıyoruz ki kırsal turizme dayandırılabilir bu işi, ürettiğimiz balığa katma değer katarak, onların izinlerini, ruhsatlarını alarak yeri olanlar pişirerek satsınlar ve bu da çok tutuyor. Balık tüketiminin artırılmasına da bu çok büyük katkı sağlıyor. Gelen müşterimiz diyor ki: “Biz bundan evde zevk almıyoruz, balık böyle lezzetli olmuyor.” veyahut da pazardan aldığı balıktan lezzet alamıyor, açık havada olduğu zaman, bir de taze taze olduğu zaman hakikaten balık tüketimine çok büyük katkısı var yani bu tür işletmelerin. Adamın 20 tonluk tesisi var, 20 ton da dışarıdan balık temin ediyor müşterisine yetsin diye. Yani çok büyük taktik, o köydeki, çevredeki büyük, yaşlı teyzeler bile yalvarıyor arkadaşlarımıza “Ben balığımı temizlerim.” yevmiyesiyle yani işçilik de yaratıyor, çok büyük atağı var onun.

Balık tüketiminin artırılması konusunda üretimden, hasattan pazara gelinceye kadar sorunlar var; bunları detaylandıracağız. Pazardan sunuma gelinceye kadar... Evlerde balık koyuyor, hanımlar “Balıkçıda pişirtip getirelim.” diyor, balıkçı da bir yağla bekliyor, belki görmüşsünüzdür, adam yiyorsa bir daha yemek istemiyor, böyle sorunlar var.

Sonra, toplu tüketim yerlerinde, askeriye, bakın, Kredi ve Yurtlar Kurumunda, hastanelerde balık tüketimine ve bilhassa da yerli balık tüketimine Sayın vekillerim, bu konuya siz ön ayak olun. İthal balığın bu tip yerlerde; askerimize, hastanemize, Kredi ve Yurtlar Kurumunda ithal balık yedirmeyelim, yerli balık olsun. Yani ekonomik milliyetçilik de dünyada uygulanıyor, bizde uygulanan bir şey değil, hep birlikte uygulayalım. Mesela, şu anda bir tıkanma var balık sektöründe, Karadenizli vekillerimiz daha iyi bilirler. Mesela, şu anda tıkanma var balık sektöründe, Karadenizli vekillerimiz daha iyi bilirler bu sorunu. Et ve Süt ve Balık Kurumu vardı, bunun balık tarafı herhâlde bertaraf edildi. Devletimiz buralara el atsa, nasıl ki bu balıklar elde kaldığında alınabiliyor, destekleniyor, bunun balıklara da yapılması... Şimdi “Stokta çok balık var.” deniliyor; ya, bu askeriye, belediyede, Kredi Ve Yurtlar Kurumunda, hastanede, toplu tüketim yerlerinde; destek olursa, buralarda tüketilse eldeki stok biter. Mesela, bu yıl alabalık sektörü için konuşuyorum: Balık üretimi biraz düşük olacak çünkü korkuyor millet, satılmayacak gibi bir görüş var.

Yem konusunda... Herhâlde -bahsi geçti- büyük firmalar ürettiği için fiyatı onlar belirliyor. Geçen yıl bir 1,5 dolardan aldığımız yemin kilosu 1,8 dolar, daha artmadıysa. Hem dolar bazlı artıyor hem TL bazlı artıyor. Bunu da Türkiye Tarım ve Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğünde dile getirmiştım, olumlu gelişmeler vardı; siz de tetiklerseniz buraları küçük ve orta ölçekteki balıkçılara ayırılın. Onun tonajı belli yani 10 ton civarı bu, belki 11 ton civarında olur.

Bunun medyasal yanını inşallah bir yere kadar alacağız, göndereceğiz.

Şimdilik bu kadarlık olsun.

Herkese teşekkür ederim dinlediğiniz için, sağ olun, var olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Burada söz almak isteyen?

Buyurun.

ANTALYA İÇ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ BAŞKANI MEHMET ŞÜKRÜ TOKLU – Başkanım, biz Müdürümle Antalya’dan, Isparta’dan geldik. Sorunlarımız birbirine yakın, zaten beraber imzaladığımız bir özeti de sizlere vereceğiz.

Benden önce konuştuğu için benim söyleyeceklerimin çoğunu da söyledi. O bakımdan çok fazla tekrara düşmek istemiyorum. Biz bu sorunları kendimize göre, önem sırasına göre 9 ana başlıkta topladık.

Su analizi konusu, bu konuyu Başkanım biraz açıkladı. Ya, suyu analiz etsinler ama devlet yapsın bunu, eskiden yapıyordu eğer böyle bir ihtiyaç duyulursa gelip yapıyordu. Şimdi, mesela “Suyu kirletiyorsunuz.” diye bazı bahçe sahipleri şikâyetinde bulundu; geldiler, aldılar, götürdüler ama kirletmediğini yani bahçe sulamasında, tarım sulanmasında bizim sularımızın bir zararının olmadığını devletimiz bizzat tespit etti. Bunu niye bizim küçük balıkçılarımıza yapmasınlar? Bizim Antalya bölgemizde ruhsatlı 87-88 tane çiftlik var, bunların yaklaşık 75 tanesi faal durumda; hepsi de küçük üretici yani bunları onlara yüklediğiniz zaman her birinin yıllık 100 bin lira civarında bir maliyeti var. Böyle bir kârımız yoktur bizim; küçük üreticilerin, 30 tonun altındaki küçük üreticinin böyle bir kârı yok; bir kere, bunu kaldırmamız lazım.

Küçük işletmelerin kira sorunu da belini bükmekte. Özellikle Devlet Su İşlerinden aldığımız kira süresi çok kısa oluyor yani üç yıl, beş yıl, en fazla on yıl gibi bir süre oluyor. Hâlbuki zaten bir çiftliğin ruhsatını aldığımızda iki yıl inşaat süresi veriyorlar. Yani üç yıl su kirası verilir mi? Ama bize ormanı verirken de “Kırk dokuz yıla kadar kullanabilirsiniz.” diyor. Biz bir daha uzatırız diye bunu şey yapıyoruz ama bir bakıyoruz ki yeni işlemler, yeni muameleler, yeni şeyler. Yani burada su kirası ile orman kirasının veya yer kirasının ayrı ayrı değerlendirilmesini talep ediyoruz. Önceleri ormanda bir kira sorunumuz vardı, iyi bir haber gelmişti bizlere “Orman arazisinde yer kiralayanlar eğer o yerde beş yıldan fazla ikamet ediyorsa -orman içerisinde faaliyeti sürdürürken- tespit edilen kiranın yüzde 80’ini öder.” diye bir şey vardı, onu kaldırdılar. Yani çok önemli olmasa da bunun gündeme getirilmesini tekrar istiyoruz. Zaten fazla kazanmadığımız için böyle küçük şeylere başvuruyoruz.

DSİ’nin kira sürelerini -az önce söyledim- uzatması lazım. Devlet Su İşleri bizim suyu yok ettiğimizi zannediyor galiba hâlbuki biz suyu alırız, hiç başka bir yere kullanmadan olduğu gibi veriyoruz yani tarım alanında kullanılan sular orada yok olur ama bizde böyle bir şey yok. O bakımdan sanki Devlet Su İşleri bizi tarımdaki diğer sektörlerin önünde bir engel gibi görüyor ve mümkün olduğu kadar su kiralama prosedürlerini çok uzatıyor, lüzumsuz yere engel çıkarıyor. Bu konuda sizlerin tavassutunu bekliyoruz.

Turizm Bakanlığıyla da sorunlarımız var sayın vekillerim. Turizm Bakanlığı bizim özellikle deniz kenarında kurduğumuz veya hatta orman içerisinde kurduğumuz tesisleri çoğu zaman turizmin önünde bir engel gibi görüyor. Bir zaman bizim Antalya’nın Gazipaşa ilçesinde vardı böyle bir şey, belediye görüntü kirliliği yapıyor diye kaldırmak istedi. Yani nasıl bakılıyor, nasıl kirlilik yaratıyor diye araştırdık biz bunu; İspanya’nın Barselona kentinde devasa bir otelin uygun bir miktar ilerisinde devasa bir çiftlik var, o otelden o çiftliğe tur düzenliyorlar. Bir bakış açısı yani burada sen eğer kötü görmek istiyorsan bunu kötü görebilirsin ama bunda ne var kötü olacak? Kirlilik yaratıyorsa Çevre Bakanlığımız var, bu konuyla ilgili ilgili genel müdürlükler var; bakar, tedbirini alır. Göz kirliliği veya görüntü kirliliği diye bir şey olabilir mi yani? Bu, tuhaf bir şey. Turizm Bakanlığıyla olan bu sorunu çözmek için aslında belli yerlerin, sayın vekillerim, tespit edilmesi lazım. Büyük ölçüde bu tespit edildi ama oraya biz başvurduğumuz zaman işi çok yokuşa sürüyorlar. Bu konuyla ilgili doğrudan bizim muhatap olduğumuz Bakanlığımız kararını versin, açıklasın. Bu konuyla ilgili bir tavassutunuzu bekliyoruz.

Sayın Başkanım az önce biraz bahsetti, özellikle bizim Antalya, Isparta, Burdur, Denizli, bu bölgelerdeki çiftlikler küçük ve orta ölçekli çiftliklerdir. Bunların yaşayabilmesi için ürettiği balığa artı değer katması lazım. Artı değer katmadan oradaki 30 bin balığın satışından elde edilecek gelir, personel giderlerini bile karşılamıyor eğer arzu edilirse biz bunu kalem kalem sizlere sunabiliriz. O bakımdan, oradaki o balığın bir şekilde artı değer kazanması lazım. Ya şoklanıp daha iyiye satılması lazım, temizlenip biraz daha fazla fiyata satılması lazım veya pişirilerek orada bunun satılması lazım. Böylece hem orada artı 4-5 daha ek eleman çalıştırma imkânı doğar hem de o yerlerde çalışan üreticilerin ve işletmecilerin finans sorununu çözer, bankalara olan borçlanmalarının önüne geçer. Bu konuyla ilgili biz çok başvuru yapıyoruz “Onu siz vekillere söyleyin, biz yapamayız.” diyor müdürlerimiz, işte, müdürümüzün birisi de yanımızda “Bunlar oradan çözülecek şeyler.” deniliyor. Bu konuda sizlerin tavassutunu bekliyoruz, yardımlarını bekliyoruz.

Sayın Başkanım, kısaca söyledim ama onu tekrar söylemem de yarar var. Su ürünleri çiftliklerinin amacının tanımlanması lazım efendim. Şimdi, bu amaç tanımlanmadığı için biz izin alıyoruz, havuzu kuruyoruz, her şeyin bir tanımı var ama su ürünleri çiftliğinin amacı yok, amacının tanımı yok. Yani niçin kuruldu bu çiftlik, nasıl bir faaliyet gösterecek? Bu konuyla ilgili bir tanımlama olmadığı için Ormandan bize geliyorlar, diyorlar ki: “Elimizdeki sözleşmede bir cümle var, amacı dışında burası kullanılamaz.” Amacımız balığı üretmek, ürettiğimiz balığı pişirerek de satabiliriz, şoklayarak da

satabiliriz, paketleyerek de satabiliriz. “Bu, amaç dışı; bu yazmıyor, sizin amacınızda böyle bir şey yok.” diyorlar. Amaç dışı olduğumuz için bize büyük engeller çıkarıyor özellikle gezici memurlar. Yani bu konuyu çok çok önümüze getirip tutanak bile tutuyorlar, başımızı ağrıttıyorlar. Yani bizim yaptığımız bu şey, o çiftliğin amacının dışına çıkmıyor; tam tersine, o çiftliğin daha büyümesini, daha çok balık satmasını, orada aktivitenin daha fazla olmasını sağlıyor. Bu konuyla ilgili yine tavassutlarınızı ilgili Genel Müdürlüklere bekliyoruz efendim.

Yine, önemli bir şeyi arz etmek istiyorum sizlere. Birliklere yetki ve sorumluluk verilmesi. Birliğimiz 2007 yılında kurulduğunda çok heyecanlandık o günlerin koşullarında. Bakanlığımız personel müdürleri, il müdürlüklerimiz bizleri teşvik etti, kurduk ama bizler gönüllülük esasına göre çalışan birlikleriz yani üye bize isterse üye olur, isterse olmaz; bu, kanunen bir zorunluluk filan değil yani. Şimdi, bunu biz işte ikili ilişkilerle ve Bakanlığımızın yetkili müdürlükleriyle görüşerek “Ya bunu bir yönetmeliklere yazalım, birliklere işte üye olunsun, öyle destek alınsın.” gibi bir ek şey konuldu ve bunu çoğu üyelerimiz bilmiyor ve “Zorunluyum zannediyor.” Ama bir birliğin kurulması için 16 tane çiftliğin olması lazım, her ilde de 16 çiftlik yok. O bakımdan, bazı illerde üretim yapan çiftlik sahipleri doğal olarak bu devletin verdiği haklardan yararlanıyor. Bizden yüzde 2, yüzde 3 kesinti yaparak destek veriyor ama oradakilere bu kesintiyi yapmıyor. Yani birliğe üye olan çiftlik sahipleri neredeyse zararlı, üye olmayanlar daha kârlı durumda. Şimdilik çok uyanmadığı için birlik üyeleri bu böyle gidiyor ama bu devam etmez efendim. Bir gün birisi dava açar, bu iş burada noktalanır ve dolayısıyla birliklerin fonksiyonu kalmaz.

İkincisi efendim, birliklerin yetki ve sorumluluğunun olması lazım. Avrupa’daki balıkçıların “FEAP” diye bir kuruluşu var. Bu kuruluş Türkiye’deki balıkçılar Avrupa’ya ucuz balık gönderdiği için dava açtı -birlik dava açabiliyor üyeleri için- davayı kazandı ve özellikle ihracatçı arkadaşlarımız iyi bileceklerdir. Denizde özellikle çipura, levrekteki destekleri almaz oldular çünkü oradan vergi kesiyorlar, o cezayı tahsil ediyorlar. O bakımdan, aldığı destekten daha fazla vergi ödeyeceği için o desteği almıyor, o işten öyle sıyrılmaya çalışıyor. Biz böyle bir şey açamıyoruz. Bakın, bir ara -hepinizin bildiği üzere- Anayasa Mahkemesi “Orman arazilerindeki balık çiftlikleri Anayasa’ya aykırıdır.” dedi. Yani nereden çıktı, nasıl oldu, nasıl aykırı oldu bir anda? Yani 80’li yıllardan itibaren var olan çiftlikler bir anda “Anayasa’ya aykırıdır.” denildi, hepimiz telaşlandı. İşte -belki birçoğumuzla karşılaşmışsınız oralarda- yardım istedik, parti merkezlerimize gittik yardım istedik sağ olsunlar hiç kimse de şey yapmadı, “Ya, olmuştur bu.” filan demedi, “Çözelim.” denildi ve çözüldü. Şimdi, bu konuyla ilgili bir dava açmak istedik biz birlik olarak, açamadık ama Avrupa’daki FEAP kendi üyeleri için davayı açtı. Bu bir boşluk efendim, bunun doldurulması lazım, birliklere hem yetki hem de sorumluluk verilmesi lazım. Şimdi, bazı denetimler yapılıyor, benim balık çiftliklerimi devletin memurları benim kadar bilmez, tanıyamaz. Bana sorsa ve bana da onun sorumluluğunu verse net cevap veririm, net açıklamalarda bulunurum. Bu konuyla ilgili yasal bir düzenlemenin yapılmasını istiyoruz, diliyoruz. Bu bizim için çok önemli, eğer birliklere yetki ve sorumluluk verilmezse yavaş yavaş fonksiyonlarını kaybedecektir. Mesela, bizlerde, iç sularda çözülecek çok fazla şey yok yani ufak tefek sorunlar var, giderek birliksiz de çözebiliriz gibi bir şeye gidiliyor. Eğer bu kuruluşların kapanması istenmiyorsa birliklere yetki ve sorumluluk verilmeli.

Saygılar sunuyorum efendim, çok teşekkür ediyoruz bizi dinlediğiniz için.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Orada, arkada söz talebi vardı.

Buyurun, kendinizi tanıtırsanız...

MERSİN KÜLTÜR BALIKÇILARI DERNEĞİ TEMSİLCİSİ ERAY YUVA –

Değerli Başkanım, Sayın Başkan ve değerli Komisyon üyeleri; tekrar hoş geldiniz diyorum.

Mersin Kùltür Balıkçılarını Derneği adına konuşma yapacağım. Buradaki balıkçılık kooperatifleri işte başkanlarımız, diğer sektör temsilcilerinin sıkıntılarına bizler de katılıyoruz ancak burada ben de haricen bir konu daha arz etmek isterim. Özellikle Akdeniz Bölgesi'nde Karadeniz'den bağımsız bir şekilde, Karadeniz'deki balıkçılık kadar yoğun bir balıkçılık faaliyeti yapılmasa da Akdeniz Bölgesi'nde de Akdeniz'e hitap edecek bir balıkçılık sektörü mevcut hem avcılık anlamında hem yetiştiricilik anlamında. Yetiştiricilik anlamında derken zaten 2007 yılında oluşturulan bir komisyonla, 4 tane bakanlık artı 12 tane kurumun ortaklaşa oluşturduğu komisyonla Türkiye kara sularındaki bütün potansiyel su ürünleri yetiştiricilik alanları belirlenmişti. şu anda Mersin ili sınırlarında kalan Mersin Dana Adası 1 no.lu Su Ürünleri Potansiyel Yetiştiricilik Alanı içerisinde ortalama 40 bin ton üretim kapasitesiyle sektör kùltür balıkçılığı anlamında temsil ediliyor. Hem Yeşilovacık Balıkçı Barınağı hem Taşucu Balıkçı Barınağı başkanlarımız buradalar, onlar da bu durumun gayet farkındalar. Özellikle Akkuyu Nùkleer Santrali'nin bizim bölgemizde faaliyete girmesi ve şantiye çalışmalarının başlamasından itibaren bölgemizdeki hem turizm kaynaklı günlük balıkçı ve gezi tekneleri hem de balıkçı teknelerinin haricinde bir de bu şantiyelerde görev yapan işte bizim "römorkör" veya işte "platform" diye tabir ettiğimiz büyük iş makinesi statüsündeki iş makineleri Nùkleer Santral'in deniz ayağındaki yapılanmaları için balıkçı barınaklarına gelip işte hava muhalefeti vesaire gibi farklı konulardan dolayı bizler gibi haklı olarak barınma talebinde bulunuyorlar. O yüzden hem Taşucu hem Yeşilovacık bölgesinde mümkünse su ürünlerine hitap eden Balıkçı Barınakları Yönetmeliđi kapsamında işletilebilecek büyük kapsamlı hem de bizler gibi kùltür balıkçılarına hitap edecek bir barınak inřa edilmesi konusunda taleplerimizi sizlere arz etmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAşKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Söz talebi olanlar, bu taraftan talebi olan var mı? 2 bu tarafta var, sonra 2 ön tarafta var... Son 5 konuşmacı.

Buyurun.

SINIRLI SORUMLU KÙLTÜR-BARIş-GAZİ MAHALLELERİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ TEMSİLCİSİ HÜSEYİN BEřKARDEř – Efendim, ben 1976'dan beri balıkçılık yapıyorum. 1978'de "Camel" isimli bir balıkçı teknesi Hollanda'dan geldi, deyim yerindeyse -onu burada bir tek hatırlayacak olan bir Ramazan Başkanım, bir de Abdùlkadir Yeniçikan Bey

hatırlayabilirler- o dönemde denizlerimizin anasını ağlattı. Hollanda'dan geldi bu balıkçı teknesi, 45 metreydi, her kapısının ağırlığı 1,5 tondu, 6 bin süratle trol çekiyordu. Aynı şekilde, şu anda bu tip balıkçılığı yapan yaklaşık 10-15 tane balıkçı teknemiz var. Benim tek derdim trol balıkçılığının tanımlanması. Bu "Trol avları ne şekilde olur, nasıl yapılması gerekiyor?" Bakanlığımızdan sadece bunu istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAşKAN EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ederiz.

Hemen yan taraftan devam edelim.

MERSİN SİLİFKE TAşUCU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ TEMSİLCİSİ CEMAL YÖRÜSÜN – Mersin Taşucu Kum Mahallesi Kooperatifi adına konuşuyorum.

Bizim birinci sorumuz: Barınma. Taşucu Balıkçı Barınağı bize dar geliyor yani 20 tane falan balıkçı teknesi 40 metre civarında bir mendireği kullanıyor. Bizim oradan ağı çıkarmamız, balık nakli yapmamız oldukça zor oluyor yani faaliyetimiz kısıtlanıyor.

İkinci sorunuz: Malum, bizim avcılık yaptığımız bölgede yaklaşık bir 8-10 tane balık çiftliği var. Bizim ağ alanımız kısmen daralmış durumda, Sahil Güvenlik daha önce ölçümleri Dana Adası'ndan alıyordu, mesafe ölçümlerini; bir yasayla Dana Adası'nı ana karadan çıkardı ve ölçümleri adadan almaya başladı. Dana Adası da kıyıya yaklaşık 4 kilometre falan yani biz 4 kilometreden sonra bir 2 mil daha açılıyor, bir 4 kilometre daha gidiyoruz. Malum, bu Akdeniz'de akıntı ve doğu-batı ekseninde gider, akar. Biz ağı direkt böyle güneye veya kuzeye doğru çekiyoruz; o da bizim avlanmamızı zorlaştırıyor, av verimliliğimizi düşürüyor yani mesafe ölçümlerinin daha önceden olduğu gibi ana karadan alınmasını istiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EMRAH KARAYEL – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

MERSİN ÜNİVERSİTE SU ÜRÜNLERİ FAKÜLTESİ DEKANI PROF. DR. MEHMET TAHİR ALP - Sayın Başkanım, hoş geldiniz. Komisyonumuzun değerli üyeleri, sizi buralarda ağırlamaktan, Mersin'de görmekten oldukça mutluyuz.

Ben Su Ürünleri Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Mehmet Tahir Alp. Sizinle izmir'de de zaten karşılaşmıştık ve bazı sorunları hassaten, defaten tekrar etmek istemiyorum ama bence sorunların üç temel ayağı var; birincisi eğitim, ikincisi sektör ve üçüncüsü de devlet. Biz devletle ilgili öngörümüzü şöyle kurgulamıştık: Hani Bakanlık olmasa da güçlü bir organizasyonun kurulması gerektiği, güçlü bir genel müdürlüğün en azından bu işle ilgilenmesi gerektiği konusunda bir önerimiz vardı. İkincisi, eğitim alanında su ürünleri yetki yasasının bir an önce Meclisimizden geçirilmesi ve size bununla ilgili Komisyonumuz tarafından taslak, öneri sunulmuştu zaten.

Yalnız, bölgemizle ilgili birkaç soruna ben de değinmek istiyorum. Biz Fakülte olarak birçok balıkçı arkadaşımızla veya sektörde yer alan iş insanlarıyla sürekli olarak görüşüyoruz. Sektörün büyük sorunları var. Sorunların bir kısmı yönetsel açıdan kaynaklansa da bir kısmı da fiziki alanın paylaşımı veya kullanımı açısından ortaya çıkıyor. Bunlardan bir tanesi gerçekten barınak sorunları. Karataş'tan Taşucu'na kadar gittiğinizde bütün balıkçı barınaklarının yeterli kapasitede olmadığı ve bunların etkin bir şekilde kullanılmadığı söz konusu. Aynı zamanda, ikinci sorun, şu anki sistemin avlanan balığın piyasaya sunulurken balıkçının yararına değil zararına olması. Dünyanın her yerinde avlanan balık karaya çıkarıldığında mezat usulüyle satışa sunulur ancak burada bu sistemin geçerli kılınacak herhangi bir altyapısı yok çünkü balıkçı ekonomik olarak çok zayıf; dolayısıyla bu zayıf ekonomide ancak önceden kendi avlayacağı miktarı bir yere vererek bu bedeli karşılamaya çalışıyor. İkincisi, balıkçılık yapabilecek yeni nesillerin yetişmiyor olması. Bu, cazibenin kırılmış olmasından veya çalışma koşullarının ağırlığından kaynaklandığını düşünüyoruz; dolayısıyla, yaptığımız birçok bilimsel çalışma da bunu doğruluyor. Bu bölgede özellikle biliyorsunuz ki iklim krizinden dolayı ciddi anlamda "invaziv" tür geçişi yani "lesepseyen" balıkların bu bölgeyi istilası söz konusu, bunların da çoğu ekonomik olmaktan uzak; dolayısıyla, bu balıkların av verimini düşürmesi söz konusu. Burada bizim özellikle Valilik kanadında Sıfır Atık Projesi'yle ilgili yaptığımız toplantılar, komisyonumuz var; o komisyonun da buradaki balıkçı arkadaşlarımızdan bazıları bilirler ki bir önerimiz vardı; en büyük problemlerimizden biri de karadan kaynaklanan kirliliğin denizlerimizde oldukça yaygın bir şekilde ekosistemi etkilemesi. Dolayısıyla, balıkçılarımız av sırasında kendi hedef ürünleri dışında birçok çöpü beraberinde kendi teknelerine çıkarıyorlar fakat denizde kalmaları söz konusu olduğu için bunu tekrar karaya getirmek gibi bir çabaları olmuyor, bulunduğu yerde çöpü dışarı atmak zorunda kalıyorlar çünkü tekne küçük. Dolayısıyla bu şekilde balıkçı desteğin getirildiği çöp karışıklığına bir sübvansiyon verilirse denizlerin de bir şekilde kendi muhatapları tarafından temizlenmesi söz konusu olacaktır. Hani buna şu mantıkla bakılabilir: Herkes kendi evinin önünü süpürmüş olacak sokağın temiz olması için. Bu tip birçok öneri

Komisyonumuza zaten rapor olarak iletildi. Ayrıca, bu, barınak sorunu ve küçük ölçekli balıkçının sektörden ayrı olarak desteklenmesi gerektiğini de biliyoruz. Bu desteklerin de tarım destekleri gibi küçük ölçekli balıkçıya yönelik olarak da artırılması konusunda bazı düzenlemelere ihtiyaç var; bazı arkadaşlarımız onları konuşurken dile getirdiler; bunlardan bir tanesi benim aklıma gelen pratik olarak; mesela, özellikle lagünlerin işletmesi konusunda kiralama sorunu çok büyük. Biz biliyoruz ki lagünler ekosistemi destekleyen biyo çeşitlilik alanları ve bu biyoçeşitlilik alanları içerisinde özellikle kiraya verilen alanlar; mesela, burada Gökso Deltası var veya işte Akyatan veya Tuzlu gibi Lagünler var -belki programınızda vardır, bilmiyorum ama Adana’da göreceksiniz muhtemelen - buradaki kiralamanın mutlaka projeye dayalı olarak ve sürdürülebilirliği ön plana alarak ekosistem sağlığını gözetilen bir projeye ancak verilmesi gerektiğini, sadece açık artırma yapılan kiralamaların doğru sonuçlar doğurmadığını, kiralama kiralama konusunda da ancak bilimsel donelere bakılarak karar verilmesi gerektiğini, bunun sadece devletin bir kurumunun alacağı bir yetki olmaması gerektiğini düşünüyorum ben. Ben her zaman şunu söylüyorum, size yaptığım sunumda İzmir’de de söylemiştim: Eğer koruyacağınız kaynağı korumazsanız, yarın bundan kaynaklanabilecek elde edebileceğimiz ürünleri, satabileceğimiz, yetiştirebileceğimiz bir yer olmayacak. Dolayısıyla öncelikle sürekli izlenebilen, bunun içerisinde veri setinin oluşturabildiği, büyük data’ların oluşturulabildiği bir sistemi ortaya koymamız gerekiyor. Su Şurası’yla alınan kararlarda Cumhurbaşkanımızın nezdinde ben de o komisyonlarda yer aldım, su verimliliği açısından büyük bir atılım yapılıyor ancak bunun yaygınlaştırılması ve iller bazında hatta taşra teşkilatları bazında da kuvvetlendirilmesi gerekiyor.

Ben teşekkür ediyorum, size başarılar diliyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkür ediyoruz.

Söz talebi olan?

Buyurun.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANI YÜKSEL AKGÖL – Sayın Başkanım, ben de ilimizden bahsetmek istiyorum. Samandağ, Çevlik ve İskenderun’da yaklaşık 52 tane 12 metreden büyük tekne var ama bu teknelerimizin bakımlarını yapmaları için bir yer yok; yer olmadığı için de başka yerlere gidip bakımlarını yaptırıyorlar, onun için de bizim bakım buralara bakım yapabileceğimiz bir çekek istiyoruz. Böyle bir ihtiyaç var.

Ayrıca, bizim “büyük ova” dediğimiz arazilerde -Hatay ilimiz için konuşuyorum- orada su ürünleri yetiştiriciliği yapamıyoruz, talep var ama izin alamıyoruz. Bunun nedeni, işte, betonlaşma olmasın diye bir neden var. Betonlaşma olmadan orada biz su ürünleri yetiştiriciliği yapabiliriz ve ihtiyaç var. Bunun önünü bize açabilerseniz çok memnun oluruz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, teşekkürler.

Buyurun.

Buyurun, son söz... Sonra milletvekillerimize söz vereceğim.

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – “Çok konuşuyor” falan demeyin ama konuşmalarımız kesinlikle bu toplum için ve Akdeniz için.

Şimdi, Mersin ili olarak biz balık çiftliklerine karşı değiliz ama şunlara karşıyız: Onlar da olmazsa olmazlardan, olacak mutlaka ama kesinlikle arkadaşımıza katılıyorum, balık çiftlikleri avlak sahaslarında kurulmasın Sayın Başkanım, balıkçıların avlak sahasına kurulduğu zaman bu sefer balıkçıyı kısıtlamış oluyoruz. Bugün balık çiftliklerinin olduğu yerde yemlendiği için her çeşit balık çoğalıyor,

deniz balıkları da çoğalıyor, ürüyor, orada yemleniyor, balık popülasyonu artıyor, balık turizmiyle alakalı şeyler oluyor. Yalnız, bu balık çiftliklerinin kurulacak olduğu yerlerin balıkçı birliklerinden, kooperatiflerden, balıkçılardan bilgi alınarak yapılsın, bu çok önemli bir konu.

Bir konumuz daha var. Bizim Ovacık Kooperatif Başkanımız burada, gelirken konuşmuştuk, bizim Aydıncık önlerinde fok sahası var. Fok balığı 1 metre derinlikten yukarıda yaşamaz ama oraya bir yasaklama getirildi, 12 mil; sahilinden 12 mil, kuzey-doğu-batı 12 mil. Burada balıkçılar avcılık yapamıyor, gerçekten buradaki balıkçılarımız çok zor durumda. Aydıncık Kızılburun'a kadar burada bir yasaklama var. Biz balıkçıya her şeyi kısıtlamayla, yasaklamalarla çözemeyiz; bilgilendirme, bilinçlendirme, zamanında avcılık yapmayla balıkçılığı sürdürebilmemiz gerekiyor ve bu da en azından iki ay da olsa -3 mil de demiyoruz; 4 mil, 3,5-4 mil sınırına kadar bu sahada iki ay bizim balıkçılarımız avcılık yapsın. Yani ocak, şubat aylarında balıkçılık yasak olduğu için o bölgelerde balıkçılık oluyor, iki ay hem sahili darbetmemiş oluruz. Bizim burayı korumamız gerekirken koruyamıyoruz neden? İlegal balıkçılık yapan insanlar gidiyor, buralarda çalışıyor, o daha kötü oluyor bu sefer. Tamam, Sahil Güvenliğimiz, Tarım İl Müdürlüğümüz bunların üzerine baskı yapıyor ama her gün devlet her şeyi takip edemiyor, edemez mümkün değil, evdeki çocuğumuzu takip edemiyoruz, nereye yetişecek. Bilinçlendirilerek bu yasak sahalarının açılmasını istiyorum.

Bir diğeri. Dana Adası'nı arkadaşımız anlattı, şimdi, biz kooperatiflerle iş birliği yaptığımızda Dana Adası'nı eskiden ana karadan saymıyorlardı, sahilinden açığa kadar sınır 2 milse, 2 mil sınırdı, şimdi ana karadan saydıkları için bir tarafına balık çiftlikleri geçti. Bakın, orada kooperatiflerden ve balıkçılardan bilgi alınmadan o balık çiftlikleri oraya yerleştirildi, oraların avlak sahaları öldü, orada balıkçılar çok mağdur Sayın Başkanım. Yani biz onun biz ana karadan alınmasını istiyoruz, Dana Adası'ndan değil, eğer sürdürülebilir balıkçılık olacaksa, küçük ölçekli balıkçıyı da, trolcüyu de, gırgırcıyı da ayakta tutmak istiyorsak bu bölgede olayı kontrol altına almamız gerekiyor, kesinlikle ana karadan alınması gerekiyor, Dana Adası'ndan aldığın zaman bu sefer kaç mil açıkta çalışmak zorundasın, orada bir sıkıntı var.

Bir diğeri. Son defa söylüyorum, kesinlikle ve kesinlikle Akdeniz çöl gibi, her taraf çamurdur. Bizde dağlık bölge, kayalık bölge olmadığı için illaki yapay resiflerin kontrollü şekilde yapılmasını, çoğaltılmasını istiyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu bölgede var mı yapay resif?

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Tabii, bizler yaptık, çok güzel de verimleri var, görüntüleri var.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Nerede var?

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Erdemli'de.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Erdemli'de mi?

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Evet.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Faydası oldu mu bu resiflerin?

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Faydası oldu, çok faydası var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yani tür çeşidi mi arttı, sayı mı arttı? Biraz detay vererseniz...

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Tür çeşidi ve balık sayısı artıyor; görmediğimiz balık çeşitleri...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Mesela ne yoktu, ne görmeye başladınız?

MERSİN ERDEMLİ SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFLERİ BÖLGE BİRLİĞİ BAŞKAN YARDIMCISI YALÇIN SAKIN – Çipura yoktu bizde, Erdemli’de balıkçılık yapan arkadaşlarımız, insanlar; çipura, “ağzı sarı” dediğimiz halili, mercan, lagos; orfoz yasaktı, o orfozlar bile orada üremeye başladı. Kontrollü şekilde bunlar yapılırsa Akdeniz’de balık popülasyonu artar.

Allah razı olsun, devletimize zeval vermesin yine, ben çok bağırdım “Recep Tayyip Erdoğan” diye, çok bağırdım ama bazen şimdi sesimiz kısıyor, bağırıyoruz. Niye? Mahcubiyetten. İnşallah düzelecek bunlar. Yani benim kimseden çekindiğim bir taraf da yok, özü sözlü bir insanım, Akdeniz’deki bütün insanlar da beni bilir. Gerçekten Karadeniz’in de, Ege’nin de, Akdeniz’in de sorunu bizim sorunumuz. Biz de buradan eklemek yiyoruz, biz de belli bir yaşa geldik, geçtik, gidiyoruz sayın vekilim. Bize buraları atalarımız, dedelerimiz bize eklemek kazanabilecek denizler bıraktıysa biz de torunlarımıza bırakalım.

Son bir şey daha. Tayfalarla ilgili diyoruz ki: “Akdeniz’de yasaklama olsun, nadasa bırakalım.” herkes diyor ki: “Ya, tayfalar ne olacak?” Ya, ben mal sahibi olarak giderim tarlada çalışırım, devletimizin gücü var, Allah’a hamdolsun, güçlü bir devletiz. Ormanda bir sürü sezonluk işçi çalıştırıyor, göndersin balıkçı tayfalarını devletimiz ormanda çalıştırsın. Herkes gider çalışır, bir sene iki sene bir şey kaybetmeyiz ama sonrasında bunlar bize elektrik su olarak geri dönecek, bu çalışmalarını yapmamız lazım.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekillerimizden katkıda bulunmak isteyen?

Komisyon Sözcümüz Barış Karadeniz.

Buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ben de Akdeniz İhracatçılar Birliğine teşekkür ediyorum, bu güzel organizasyonu ve toplantıyı bize sağladıkları için. Bugün bu havzanın, bu bölgenin Hatay-Adana-Mersin ve Antalya bölgesinin aşağı yukarı bütün sorunları burada dile getirildi. Bu sorunların çözüm önerileri de bir şekilde dile getirildi, bize de düşen önümüzdeki belki seçimden sonra işleme koyulacak rapora bu sorunları eklemek; hiç şüphenez olmasın.

Türkiye’de sürdürülebilir balıkçılık anlayışı... Ben bugün burada bir sefer daha hissettim çünkü arkadaşlarımız kendi menfaatlerine olan şeyleri değil, ülke menfaatleri ve “sürdürülebilir balıkçılık anlayışı” adı altında açık yüreklilikle bütün taleplerini dile getirdiler. İnşallah, bu çalışmalar başarıyla sonuçlanacak. Bugün sondan bir önceki gün saha çalışmamızı yarın Adana’da sonlandıracağız ve önümüzdeki hafta da bu Komisyonumuzun saha çalışmaları bitecek, üç ay artı bir ay uzatmalı olan Komisyonumuz ondan sonra rapor çalışmasına başlayacak; tabii, orada da katkılarınız olacaktır.

Ben bu üç dört aylık süreçte beraber çalıştığımız ekip arkadaşlarım adına Komisyonu Sözcüsü olarak hepinize bir sefer daha teşekkür etmek istiyorum. Burada bizi destekleyen, bizimle beraber gelen stenograf arkadaşlarımıza, kameramanlarımıza, memurlarımıza, fotoğrafçımıza; hepsine huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Çünkü bir perdenin bir bu yüzü var, bir de gerçekten destekleyen o arka “background”unda bu işleri yazan profesyonel anlamda uzmanlarımız, sevgili hocalarımız, sayın hocalarımız, akademisyenlerimiz, bir ekip işi... İnşallah, bunu, 2024 yılının da içinde alacağımız tavsiye kararlarıyla -belki büyük bir kısmı olmasa da birçok kısmını bu tavsiye kararlarımızla- çözmüş olacağız.

Ben tekrar hepinize teşekkür etmek istiyorum, iyi ki varsınız, sağ olun, var olun. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kapatmadan önce ev sahibimize bir söz verelim tekrar.

AKDENİZ SU ÜRÜNLERİ VE HAYVANSAL MAMULLER İHRACATÇILARI BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARDIMCISI ALİ CAN YAMANYILMAZ – Sayın Başkanım, biraz önce FEAP ilgili söylendi, Geçtiğimiz dönemde değildi ama şu an FEAP'ın en büyük üreticisi biziz. Hatta bu sene FEAP'la görüşme yapıldı, FEAP'la her yıl bir toplantı yapılıyordu, konferans yapılıyordu, bu sene İstanbul'da yapılacak, 20 Mayıs ile 25 Mayıs arasında. İnşallah, ben sizi tabii, oraya da davet ediyorum -Avrupa'nın en önemli kültür balığı üretim birliğidir burası- buradaki değerli katılımcıları orada misafir etmek istiyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, her şeyden önce ben, siz; İsmail Emrah Karayel'e, Sayın Komisyon Sözcümüz Barış Karadeniz'e, değerli milletvekilimiz Komisyon üyelerimiz; Abdullah Doğru Vekilimize, Necmettin Çalışkan Vekilimiz, Sevda Erdan Kılıç Vekilimize, Ertuğrul Gazi Konal Vekilimize, Sayın Bayar Özsoy Vekilimize, Vehbi Koç Vekilimize, Kayhan Türkmenoğlu Vekilimize bize bu çalışmalarından dolayı ve vermiş olduğunuz değerli katkılardan dolayı -çünkü sektörümüzün gelişmesine katkıda bulunacağından dolayı- tek tek hepinize sektörüm adına ve birliğim adına teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, kuvvetli bir alkış bekliyoruz çalışmalarından dolayı. (Alkışlar)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bütün katılımcılara hassaten teşekkür ediyoruz, verimli bir toplantı oldu.

Evet, toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.11

